O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV

Истиқлол байрамига 14 кун қолди

Мустақиллик йилларида мамлакатимизда инсон ҳуқуқлари ва эркинлигининг устунлигидан келиб чиқадиган, халқаро миқёсда қабул қилинган янги юридик тамойил ва талабларга асосланган кенг ҳуқуқий муҳит вужудга келтирилди.

Ислом КАРИМОВ

Қонун - ҳам қилич, ҳам қалқондир!

ИНСОН ВА ҚОНУН

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҲУҚУҚИЙ, ИЖТИМОИЙ—ОММАБОП ҲАФТАЛИК ГАЗЕТАСИ

1996 ЙИЛ 30 ЯНВАРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 1999 ЙИЛ 17 АВГУСТ, СЕШАНБА | № 33 (133) | Сотувда эркин нархда

Давримиз иншоотлари

ШАРОИТ ЯРАТИЛМОҚДА

Тарих силсиласида 8 йил чақмоқ умридек бир лаҳза. Мустақил давлатимиз шу давр ичида юксак муваффақиятларга эришганини бутун дунё тан олиб турибди. Халқимиз тарихий яратувчилик даврини бошдан кечирмоқда. Ҳамма жабҳаларда ислоҳотлар, янгиланиш, мустақил Ватанимиз пойдеворини мустаҳкамлаш, буюк келажак яратиш йўлида қизғин меҳнат, фидойилик, изланишлар руҳи ҳукмрон.

Ўзбекнинг тўйига тўёна билан боришдек яхши анъанаси бор. Миллий мустақиллигимизни нишонлашдек улуғ тўйига ҳар бир фуқаро, маҳалла, меҳнат жамоалари тўёна ҳозирлаш ҳаракатида. Бу тўёна қайсидир соҳадаги муваффақият, амалга оширилган ўзгаришлар, янгиликлар, ишга туширилган иншоотлар, фойдаланишга топширилган бинолар ва ҳоказолардир.

Ватанимиз эришган ва эришаётган ютуқлар, муваффақиятларда бизнинг - адлия ва суд идоралари ходимларининг ҳам муносиб ўрни бор. Қонун лойиҳалари тайёрлаш, ҳукуматимиз олиб бораётган ҳуқуқий сиёсатнинг ижроси, қонун устуворлигини таъминлашдаги саъй-ҳаракатларимиз билан фахрланамиз.

«Бизнинг қудратимизни билмоқчи бўлсангиз, қурган биноларимизга боқинг», деган эди Амир Темур бобомиз. Демак, бинолар халқники. Меҳнат шароити яхшиланган жойда ходим ҳам, фуқаро ҳам қулайлик сезади.

Фуқароларга юқори савияли ҳуқуқий хизмат кўрсатишда ҳуқуқий идоралардаги меҳнат шароити ҳам муҳим роль ўйнайди. Миллий мустақиллигимизнинг 8 йиллик байрами арафасида Самарқанд адлия бошқармаси ҳам муносиб совғалар тайёрлади. Гўзалкент туманида суд биноси ночор ҳолатда бўлиб, ҳуқуқшунослар учун ҳам, аҳоли учун ҳам ноқулайликлар туғдираётган эди. ФҲДЁ бўлими, нотариал идораларининг аҳволи ундан-да баттар эди.

(Давоми 3-бетда)

Мустақиллик нур, чароғ йўли,
Бахту иқбол, чин ҳаёт гули!

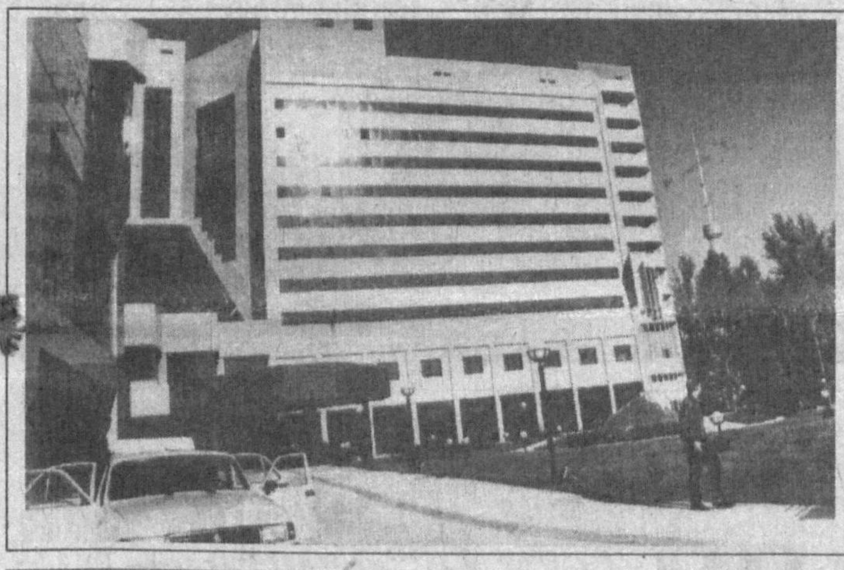

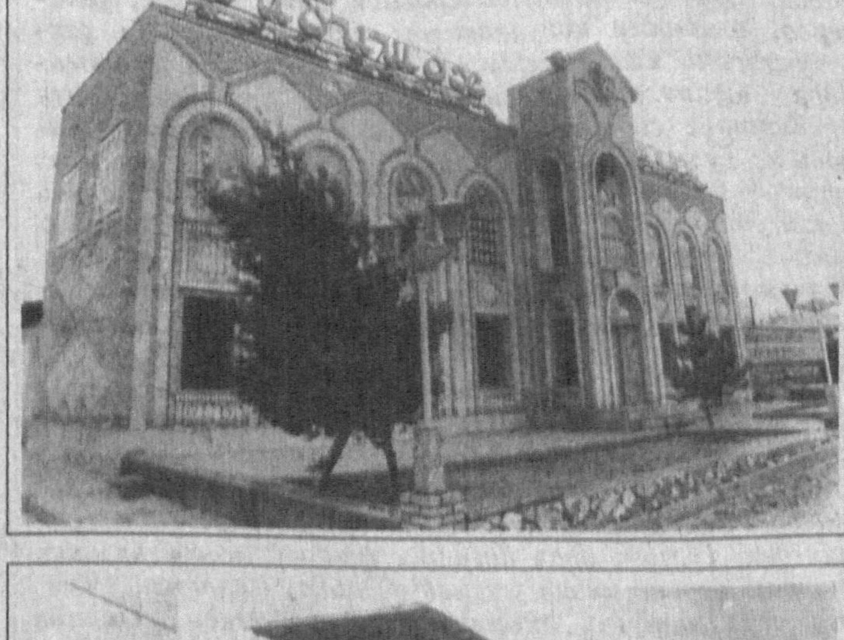

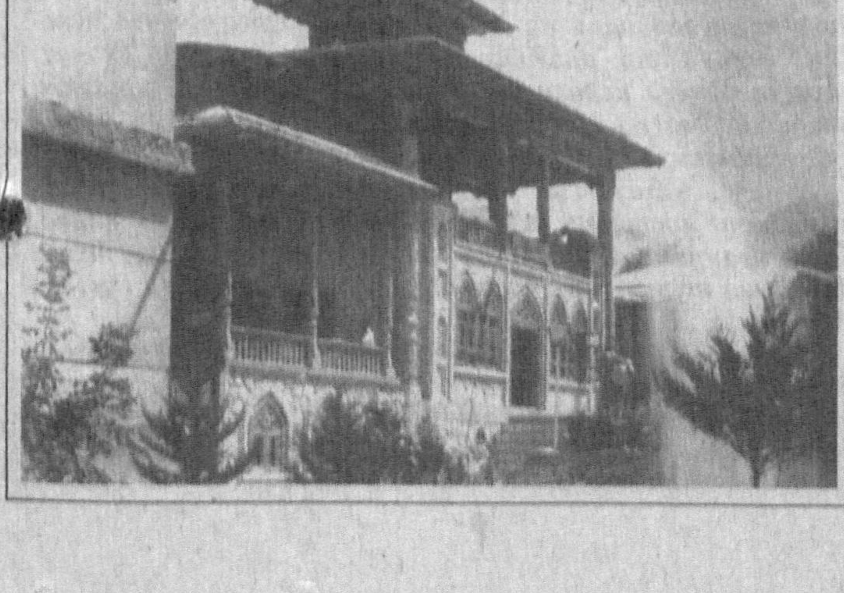

«Бизнинг қудратимизни билмоқчи бўлсангиз, қурган биноларимизга боқинг»

Амир ТЕМУР

БУГУНГИ СОНДА:

Улуғ айём илҳоми

Истиқлол нурлари бош узра машъал,
Қадаминг қутлуғдир, олға бос, жадал,
Ҳар оиланг етук, бўлсин мукаммал,
Ўзбекистон — Онажоним, ҳур диёр.

4-бет

Истиқлол - менинг тақдиримда

ВАТАН СЎЗИ НАҚАДАР ЛАЗИЗ

Энг улуғ, энг азиз байрамимиз тантаналарига ҳам саноқли кунлар қолаяпти. Мана саккиз йилдирки, ҳар йили шу муборак сана арафасида беихтиёр ўз-ўзимизга савол берамиз: «Кеча ким эдик, бугун киммиз? Кеча Ўзбекистон деган давлат бормиди, ўзбек халқини биров танирмиди?» деб. Шу асно мустақилликдек бебаҳо неъматнинг мамлакатимиз ва халқимиз ҳаётида ўрни янада яққолроқ намоён бўлади. Кўнгил тошади. Ва... озод юртнинг озод фарзанди сифатида сўз айтиш эҳтиёжи туғилади одамда. Мухбиримизнинг Адлия вазирлиги судлар фаолиятини ташкилий таъминлаш бошқармаси бошлиғи Салоҳиддин АКРОМХЎЖАЕВ билан суҳбати ҳам айни шу хусусда бўлди.

- Салоҳиддин ака, Мустақиллик деганда, Эркинлик, Озодликнинг қадрига етиш керак, деганда нимани тушунасиз?

- Мустақилликни бир сўз билан ифодалаш қийин. Унинг замирида Ватан меҳри, ўзликни англаш, она диёримизнинг бугуни ва келажаги олдида масъулликни ҳис этиш каби туйғулар мужассам. Айниқса, бундай туйғу давлат ва жамият бошқарувининг турли босқичларидаги раҳбарлар ҳамда ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари руҳиятида устувор эътиқодга айланса, ҳуқуқий-демократик жамият қуриш сари ташланган қадамларимиз янада муҳим аҳамият касб этади.

Мамлакатимиз мустақилликка эришган дастлабки кунлардан бошлаб, эски маъмурий-буйруқбозлик бошқарув тизими барҳам топиб, давлат ҳаётининг янги демократик, ҳуқуқий асослари яратилди. Инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашга қаратилган кўплаб қонунлар қабул қилинди, фуқароларнинг ана шу қонуний ҳуқуқ ва манфаатларини одил суд орқали ҳимоя қилишни кафолатловчи ҳуқуқий меъёрлар шакллантирилди.

Ўтган йиллар мобайнида юртимиз шу қадар буюк ўзгаришларга юз тутдики, унинг силсиласида халқимизнинг онги, тафаккури, энг муҳими, дунёқараши ўзгариб бормоқда. Ўз ҳақ-ҳуқуқини таний бошлаган юртдошларимиз давлатимиз равнақи, унинг тараққиёти учун онгли тарзда меҳнат қилмоқдалар.

Эркинлик, озодликнинг қадри 16 феврал куни Тошкентда содир бўлган мудҳиш воқеалардан сўнг янада яққолроқ намоён бўлди. Шу Ватан - барчамизники. Шу боис мустақилликка тажовузни барчамизга қилинган тажовуз деб англамоқ лозим. Ҳолбуки, юртбошимиз кўпгина нутқлари, суҳбат ва рисолаларида мунтазам равишда бизни огоҳ бўлишга, ҳушёр бўлишга даъват этиб келдилар. Биз эса ҳамиша ҳам бу талабнинг негизига етиб бора олмадик, чамаси. Аммо ақлу ҳуши жойида бўлган инсон ҳаётда бир марта қоқилади. Мен шу юрт фуқароси, ҳуқуқшунос сифатида эски тузумни қўмсаётганлар, биз қураётган янгича ҳаёт тарзини қабул қилолмаётганлар сира хомтама бўлмасинлар, энди уларнинг қора ниятларига йўл йўқ демоқчиман. Бунинг учун эса биз истиқлолимизни кўз қорачиғидек асраб, ҳар қандай ёвузликларга қарши маънавий, сиёсий ва ғоявий жиҳатдан курашишга доим шай туришимиз лозим.

- Ўтган саккиз йил давомида шахсий ҳаётингиз, ишингиз, оилангизда, сиз яшаётган жойда рўй берган қандай ўзгаришларни алоҳида таъкидлаган бўлар эдингиз? Ватанимиз истиқболи, фарзандларингиз келажагини қандай тасаввур этасиз? Улар тақдирини ўйлаганда кўнглингиздан нималар кечади? Зиммангиздаги бу борадаги вазифа ва масъулиятни қандай англайсиз?

- Не бахтки, ўтган саккиз йил давомида қалбни ғурур ва ифтихорга тўлдирадиган қувончли воқеалар кўп бўлди. Энг асосийси, шу қисқа даврда

инсон ҳуқуқлари ҳар томонлама ҳимоя қилинадиган, инсон манфаатлари ҳар недан улуғ деб ҳисобланадиган маърифатли жамият қуришга киришилганидир.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг навбатдаги XV сессиясига «Суд ижрочилари тўғрисида»ги, «Суд ҳужжатлари ва бошқа органлари ҳужжатларининг ижроси тўғрисида»ги қонунлари лойиҳаси муҳокама учун киритилган. Шу ўринда бизнинг бошқарма масъул ходимлари мазкур қонунлар лойиҳаси устида ишлаш жараёнига фаол иштирок этганликларини мамнуният билан қайд этиб ўтишим лозим. Лойиҳада ижро тизими суд идораларидан ажратилган ҳолда адлия идоралари таркибида ташкил этилажак департаментда фаолият олиб бориши, уларга суд ва бошқа органлар қарорларини сўзсиз бажарилишини таъмин этиш учун кафолат ва имконият бериш ҳақида сўз юритилади.

Шу билан бирга Адлия вазирлиги ташаббуси асосида тайёрланган суд ҳокимияти мустақиллигини тўлақонли таъминлаш, судьяликка номзодларни танлаш тамойилларини демократлаштириш ва кадрлар масаласи билан боғлиқ ишларни янада такомиллаштириш вазифаларини амалга оширувчи комиссия тузиш ҳақидаги хулоса маъқулланиб, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1999 йил 30 июл кунидаги фармойиши билан «Президент ҳузурида судьяларни тайинлаш ва озод этиш билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқувчи комиссия» тасдиқлангани қувончли ҳолдир. Буларнинг барчаси мустақиллик шарофати, суд-ҳуқуқ соҳасига дахлдор ислоҳотларни чуқурлаштириш борасида олдинга ташланган қадамлардир.

Айни пайтда истиқлолнинг саррин шабадаси бутун мамлакатимиз бўйлаб, мен яшаётган жойда, оиламда ҳам сезилиб турибди. Кундан кунга чирой очиб бораётган шаҳримиз кўркига боқиб, бир қувонсам, фарзандларимнинг камолини кўриб яна бир суюнаман. Улуғ байрам арафасида тақдир бизни қаттиқ сийлади: Оллоҳнинг марҳамати билан эгизак набиралик бўлдик. Шодлигим дунёга сиғмай юрибди. Улар озод Ватан тупроғида улғаядилар, шу Ватан учун хизмат қиладилар. Кўзимизнинг оқу қораси бўлмиш фарзандларимиз, набираларимизга Ватан сўзи нақадар лазиз эканлигини уқтириш, англатиш бизнинг зиммамиздаги энг биринчи вазифадир. Ўйлайманки, инсон учун бундан-да шарафлироқ вазифа бўлмаса керак.

- Ўзбекистоннинг эртанги куни ва унда ўз ўрнингизни қандай тасаввур қиласиз? Ватанпарварлик ва миллий ғурур - бу Сизни нималарга даъват этади?

- Саккиз йилнинг саксон мўъжизасини ҳамма кўриб, шоҳид бўлиб турибди. Булар ўтиш даври қийинчиликларини мардонавор енгиш баробарида қўлга киритилган ютуқларимиз. Энди бугунги юксалишлар бағрида туриб, эртамиз ҳақида ўйлаш... тўғриси, юрак ҳаяжондан ҳаприқиб кетади.

Ўзбекистон тараққиёт йўлида шитоб билан олға бормоқда. Шу йўлда озми-кўпми меҳнатим сингаётган бўлса, мен бундан беҳад фахрланаман. Ватанпарварлик ва миллий ғурур туйғуси нечоғлик бўлишига қараб инсоннинг ким эканлигини билиш мумкин. Ўз тарихи, кечмиши ва бугунидан фахр туймаган киши мукаммал инсон бўлолмайди. Бинобарин, элим, юртим деб ёниб яшаш ва ишлаш бахти ҳар кимга ҳам насиб этсин.

Суҳбатдош:
С. РАУПОВ,
«Инсон ва қонун» мухбири

Озод юрт одамлари

ҚОЯДЕК АЛПЛАРИ БОРДИР ЎЗБЕКНИНГ!

Ёхуд қумқўрғонлик Эргаш Жумаев ҳақида сўз

Қаҳрамонимизнинг таржимаи ҳоли, таърифу тавсифига тўхталиб ўтирмаймиз. Чунки улар рўзномамиз саҳифасига сиққулик эмас. Эргаш Жумаевнинг номаи аъмоли, юртбошимиз раҳбарлигида олиб борилаётган мамлакатимиз ва халқимизнинг эртасига чўнг умид бахш этаётган ҳаётбахш ислоҳотлар ижросига қўшаётган ҳиссаси ҳақида қалинлиги ёстиқдек рисолалар битса арзийди. Эргаш оғани қавми, таниш-билишлари азим дарёга қиёс этишади. Оқсоқолнинг тўғрисўзлиги, андак чўрслиги, андишабозликни ёмон кўриши ва айни чоғда камгап, камтарлиги эл орасида обрўсини юксалтирди.

Катта жамоанинг нимаси кўп - меҳмони кўп. Тафтишчи тафтиш ўтказгани келса, олис вилоятдан раҳбару деҳқонлар тажриба алмашгани, ўрганиб-ўргатгани келишади.

Баъзан... уч-тўртта шикоятчи юқорига иғво аралаш шикоят юборса борми. Эй, нимасини айтасиз, бойвуччалари тандиркабобга «бошқоронғи» бўлиб турган «акахон»ларга худо берди деяверинг. Кунларнинг бирида ана шундай сабаб биланми, хуллас, Қумқўрғон туманидаги Сафар Бойматов номли жамоа хўжалигига «меҳмонлар»-текширувчилар келишади. Долзарб мавсум эмасми, «меҳмон»ларнинг 3-4 кунлаб қўноқ бўлиб қолиши мезбонга малол келса-да, сездирмайди. Иттифоқо, раис бобо алламаҳалда хизмат машинасида дала айланиб юрса, меҳмонлар билан андармон бўлиб турган идора ходимларидан бири рация орқали Эргаш акага бугун қилинган ишлар ҳақида ҳисоб бериб қолади. Гап орасида «меҳмон»ларнинг бугун ҳам кетишмаганлиги, айни чоғда меҳмонхонада эканликларини айтади. Азбаройи асаблари қақшаган раис: «Чой-пойини қилиб бер-да, эртагаёқ жўнатиб юбор, жонга тегиб кетишди-ку!» деб юборади. Худди шу пайтда меҳмонлардан бири яқинда турган эди. Хуллас, анча-мунча «ноқулайчилик» юзага келиб қолади... Ана шунақа тўғрисўз, чапани одам, бизнинг қаҳрамонимиз. Ҳаддан зиёд тирғалганларни бир силтаб ташлаши бор...

* * *

Эргаш ака Қумқўрғон туманидаги Сафар Бойматов номли жамоа хўжалиги раиси вазифасига 1990 йилда сайланди. Эргаш оға раисликка қадар кўпдан-кўп амал курсиларида ўтирди. Оддий кетмончиликдан кўпчилик ҳавасу ҳасад қиладиган даражада довруғ таратди. Мазкур жамоа хўжалиги ночор аҳволга тушиб, ишчи ва хизматчиларнинг ижтимоий-моддий аҳволи, турмуш даражаси пасая борди. Меҳнаткашларнинг қатъий илтимослари, талабларидан сўнг гарчи ёши етмишни қоралаб қолган бўлса ҳам Эргаш ака мана шу оғир хизматга – хўжаликка раҳбарлик қилишга кўнди. Бел боғлаб ташвишга шўнғиди. Аввало ишни ерларнинг мелиоратив аҳволини яхшилашдан бошлади. Узоқ йиллар, эътиборсизликдан гўё соч-соқоли ўсиб кетган, «афтодаҳол пияниста» қиёфасига кирган ариқ-зовурларни қайта қаздирди. Ерларнинг унумдорлигини тиклади. Елиб-югуриб, идорама идора, маҳкамама маҳкама юриб, маблағлар ундирди. Колхоз меҳнаткашларининг илгариги раҳбарият давридан тўланмай қолган меҳнат ҳақларининг ҳисоб-китобини чиқарди. Кадрлар масаласини ўз ўрнига қўя билди. Халқ бекорга яхши раҳбарларни қўмсамайди. Чунки омилкор, олижаноб раҳбардан ҳиммат кўради. Эргаш акага ҳимматлилик хислати устози, ҳозирги пайтда хўжалик унинг номи билан аталгувчи марҳум Сафар Бойматовдан юққан бўлса ажаб эмас.

– Устозим Сафар ака Бойматов олийҳиммат одам эди, - дея хотирлайди Э.Жумаев. - Хўжаликдаги зеҳни баланд ёшларни ўқишга даъват этардилар. Борди-ю, бўлажак шогирди бироз моддий ночор, кам таъминланган оиладан бўлса моддий жиҳатдан ўзи қўллаб-қувватлаган. Урушдан кейинги оғир кечган даврда ота-онасиз етим болаларнинг ҳисобини олиб, ўзи бош бўлиб суннат қилдириб, элга ош берар эди. Янги ерлар ўзлаштиришни мен у кишидан ўрганганман. 1958-60 йилларда хўжаликнинг асосий экин майдонлари қурилажак Жанубий-Сурхон сув омбори ичида қолиб кетди. Узоқни кўра олмайдиган бошқа раис бўлганида хўжаликни тугатиб юборилишига йўл қўйган бўлар эди. Устозим эса енг шимариб, тунги ҳаловатларидан-да кечиб, Ўғригузар, Қасаба, Хўжамулки, Қарсақли, Лалмикор мавзеларидан янги ер очириб, хўжаликни асраб қолди. Демакки, ризқни асраб қолди. Бошқа ерларга иш, турар жой излаб боришга чоғланган одамларнинг орзу-умидларини асраб қолди.

Ҳали вилоят марказида газлаштириш масаласи муаммо бўлиб турган бир пайтда Сафар Бойматов ўз хўжалигини табиий газ билан таъминлаш ишига 1956 йилдаёқ жадал киришган эди. Бунга эришилди ҳам. Мақтанмайман, аммо бир йигит орзу-ҳавас қиладиган довруқли, ибратли умр йўлларини босиб ўтдим. Буларнинг кўпчилигида устозимдан олган ўгитларим асқотди...

* * *

Эргаш оға сочлари оппоқ қировга айланган, айни кексалик гаштини суриши керак бўлган бир

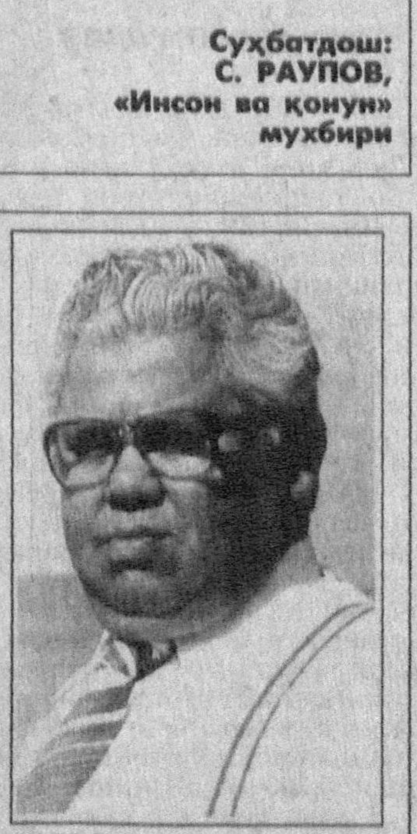

даврда элнинг юкини кифтига олган заҳматкаш инсон. Хўжаликнинг 7 минг 440 гектар экин майдони мавжуд. Шунинг 2300 гектарида пахта, 1950 гектарида эса ғалла етиштирилади. Шунингдек, 35 гектар боғ, 837 гектар узумзор, 150 гектар бедазор, 20 гектар полиз ва 30 гектар сабзавот етиштириладиган пайкаллари мавжуд. Хўжаликнинг бошқа хўжаликларга нисбатан оғир жиҳати шуки, бирор қарич ер ҳам табиий равишда суғорилмайди. Балки маҳобатли насослар ёрдамида суғорилади. Хўжалик аҳлини бир сўз билан «чўлқуварлар» деб аташ мумкин.

(Давоми 3-бетда)

Долзарб мавзу

УНУТМАНГ: ХАТ ОРҚАСИДА ИНСОН БОР!

«Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида»ги қонуннинг 8-моддасида: «Шикоятлар давлат органларининг, жамоат бирлашмаларининг, мулкчилик шаклидан қатъий назар, корхоналар, муассасалар, ташкилотларнинг, мансабдор шахсларнинг хатти-ҳаракатлари ёхуд қарорлари туфайли фуқароларнинг бузилган ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларин тиклаш талаб қилинган мурожаатларидир» деб кўрсатилган. Дарҳақиқат, ҳар бир хат ортида инсон манфаати борлигини бирон-бир мансабдор шахс, корхона раҳбари унутмаслиги лозим.

Мухбиримиз Рашид Аслоновнинг Бухоро шаҳар Ф.Хўжаев туман прокурори, адлия маслаҳатчиси Фурқат МАҲМУДОВ билан суҳбати ана шу мавзуда.

- Бухоро шаҳар Ф.Хўжаев туман прокуратураси ташаббуси билан қонун талабларининг бажарилишини таъминлаш мақсадида 1999 йил бошидан эътиборан туман ҳудудидаги 32 та маҳалла фуқаролари ва 2 та қишлоқ фуқаролари йиғинлари, 40 та йирик корхоналар, ҳиссадорлик жамиятлари, нодавлат ташкилотларида фуқароларни бевосита жойида қабул қилиш жадвали тузилган бўлиб, унга кўра фуқароларни қабул қилиш натижалари таҳлил этиб келинмоқда. Бу борада олиб борилаётган ишлар аҳоли ҳуқуқий маданиятини оширишга, уларнинг ариза ва шикоятларига тезкор муносабат билдиришга шароит яратмоқда.

Таҳлиллар натижасида аён бўлдики, аҳолига хизмат кўрсатувчи корхоналар иш фаолиятининг ҳозирги замон талабларига жавоб бермаслиги, айрим ҳолларда фуқароларнинг ариза, шикоятларига тўраларча муносабат, фуқаролар оғзаки мурожаатларида кўтарилган масалаларни пайсалга солиш, корхона ва ташкилотларда ходимларга иш ҳақларини, нафақа пулларини ўз вақтида бермаслик, моддий ёрдамга муҳтож оилаларни ҳисобга олишда адолат принциплари бузилаётгани, туман ҳудудидаги электр тармоқлари ишининг қониқарсиз аҳволдалиги, йўлларнинг носозлиги, ер, уй-жой низолари ва бошқа масалаларда камчиликлар мавжуд.

1999 йилнинг 5 ойида туман прокуратураси томонидан қишлоқ ва маҳалла фуқаролари йиғинлари, корхона ва ташкилотларда турли масалаларда 506 та фуқаро, ҳуқуқий маслаҳат сўраган 93 фуқаро қабул қилинди.

Туман прокурори томонидан 1999 йилнинг 23 феврал кунида шаҳарнинг Шайх-ул-Олам маҳалласида фуқароларни қабул қилиш жараёнида 3-гуруҳ ногирони Қудратов Олим шу маҳалла фуқаролари йиғини раиси Рўзиев Йўлдош томонидан унинг моддий ёрдам сўраб берган аризаси инобатга олинмаётганидан, аксинча, моддий ёрдамга муҳтож бўлмаган фуқароларга ёрдам берилиб келинганини айтиб, бу ишда қонун устуворлигини таъминлашни сўради. Ушбу ҳолат юзасидан мутахассислар иштирокида текшириш ўтказилганида ҳақиқатан ҳам маҳалла фуқаролари йиғини раиси Рўзиев Йўлдош томонидан оилалар моддий аҳволи чуқур ўрганилмасдан, маблағ ёрдамга муҳтож бўлмаган оилаларга совурилаётгани аниқланди. Бухоро вилоят матлубот савдо ҳиссадорлик уюшмасига қарашли «Рассом» ҳиссадорлик жамияти бош ҳисобчиси Некова Олима жамият ишчиси Олимов Неъматга 1997 йил иш ҳақи тўғрисида маълумотнома расмийлаштириб бериб, унда Олимов Неъматнинг ойлик маошини 14.450 сўмга камайтириб кўрсатган ва унга моддий ёрдам олиш учун ёрдамга муҳтож оилалар ҳисобига ўтиш имконини яратиб берган. Ф.Хўжаев туман прокуратураси томонидан Некова Олимага нисбатан Жиноят кодексининг 209-моддаси 2-қисми билан жиноят иши қўзғатилди ва унга 3 йил муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланиб, Жиноят кодексининг 72-моддаси қўлланилган ҳолда шу муддатга шартли ҳукм қилиниб, синов муддати белгиланди.

1999 йил 16 апрел куни Бухоро шаҳридаги 17-сон маҳаллада ўтказилган туман прокурори қабулида фуқаро Бешимов Ҳаёт қизи Ҳаётова Махсума «Нигора» тикув фабрикаси ҳиссадорлик жамиятидан ўзига тегишли нафақа пулини 8 ойдан бери ололмаётганидан шикоят қилди. Туман прокуратураси аралашувидан кейин ҳиссадорлик жамияти маъмурияти томонидан Ҳаётова Махсумага тегишли 11.803 сўм миқдоридаги нафақа пуллари 1999 йилнинг 23 апрелида ундириб берилди. Фуқаро Идиев Ислом оғзаки мурожаат қилиб, ўзи ишлаб турган Бухоро шаҳар таксимотор парки ҳиссадорлик жамиятидан 1998 йилнинг май ойидан буён иш ҳақини ололмаётганини маълум қилди. Текшириш натижасида таксимотор парки маъмурияти бу ходимдан 1999 йилнинг 1 январигача 18.149 сўм қарзи борлиги аниқланиб, апрел ойида унга 5000 сўм миқдорида маош берилди. Бундай мисолларни яна кўплаб келтириш мумкин. Фуқароларнинг оғзаки мурожаатларида кўтарилаётган масалаларни ўз вақтида бартараф қилиш чорасини кўрмасликнинг асосий сабабларидан бири бу ташкилот ва муассасалар маъмуриятлари томонидан ишчи ва хизматчилар мурожаатларига бефарқлик, тўраларча муносабатдир. Туман ҳудудидаги қишлоқ ва маҳалла фуқаролари йиғинлари маъмуриятлари томонидан моддий ёрдамга муҳтож оилаларни ҳисобга олишда, уларга моддий ёрдам тайинлашда оилалар иқтисодий аҳволи чуқур ўрганилмасдан, маблағларни ноўрин сарфлашга йўл қўйиб келинаётгани ажратилган маблағларни қонун асосида ишлатиш устидан назорат қилувчи молия идоралари ва бошқа мутасадди идоралар фаолиятида жиддий камчиликлар мавжудлигини кўрсатди.

Президентимиз Ислом Каримов Олий Мажлиснинг 14-сессиясида сўзлаган нутқида «Фуқароларнинг ижроия органларига мурожаатларининг ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш, фуқароларнинг шикоятларини ўз вақтида одилона кўриб чиқиш учун, давлат органлари масъулиятини ошириш мақсадида «Давлат органлари томонидан фуқароларнинг шикоятлари ва аризаларини кўриб чиқиш тартиби тўғрисида» қонун қабул қилиш зарур» деб таъкидлаб ўтдилар. Дарҳақиқат, бундай қонуннинг қабул қилиниши фуқароларнинг ариза ва шикоятларини кўриб чиқишда нафақат унинг тартибини белгиловчи, балки мансабдор шахсларнинг масъулиятини ҳам оширишга қаратилган тадбир бўлиши турган гап. Зеро, мансабдор шахслар, корхоналар раҳбарлари, маҳалла ва қишлоқ фуқаролари йиғинлари маъмуриятлари, давлат ва нодавлат идоралари раҳбарлари ҳар бир хат орқасида инсон манфаатлари мавжудлигини унутмасликлари лозим.

Прокурор минбари

АЁЛЛАР ҲАҚ-ҲУҚУҚИ ҲИМОЯМИЗДА

Ҳаётимизнинг мезони - яшашдир. Яшашнинг салоҳияти, мазмуни эса кўп жиҳатдан аёлларимизга боғлиқ. Аёлларимиз яратувчилик ишқи билан истиқболли келажак сари интилиб яшасалар, ҳаётимиз гўзаллиги янада ошиши шубҳасиз.

Президентимизнинг 1999 йилни Аёллар йили дея эътироф этишлари эъзоз эгаси - аёлни яна бир карра улуғлаш бўлди. Аёл қадрини жойига қўйиш учун эндиликда барчамиз масъулмиз.

Булунғур туман прокуратураси ана шу ёруғ ният билан тез-тез корхона, муассаса ва ташкилотларда бўлиб, ишларнинг қай даражада қонунийлик асосида олиб борилаётганлиги билан қизиқмоқда. Яқинда тумандаги «Озодлик» комбинатида олиб борилган текширувлар натижасида 1999 йилнинг 20 май куни «Умид» болалар боғчаси мудираси Д.Қодировани бошқа ишга ўтказиш тўғрисида қонунга хилоф тарзда 51-сон буйруқ чиқарилганлиги ҳамда қонунга зид хатти-ҳаракатлар олиб борилганлиги маълум бўлиб қолди. 1998 йил 27 август куни 95-сонли буйруқ билан мазкур корхонага қарашли бўлган «Умид» болалар боғчаси мудираси Д.Қодировага меҳнат интизомини бузганлигини тасдиқловчи ҳеч қандай асос бўлмаган ҳолда унга нисбатан Меҳнат қонунида кўрсатилмаган қаттиқ ҳайфсан берилган. Д.Қодирова эса ўзига берилган бу жазодан мутлақо бехабар қолаверган. Худди шундай жазолаш асоссиз тарзда бир неча бор такрорланган.

Шунингдек, шу йилнинг 19 май куни «Озодлик» комбинати касаба уюшмасининг кенгайтирилган йиғилишида корхонанинг илгари чиқарган ноқонуний буйруқлари ижроси ҳамда боғча мудираси Д.Қодированинг аризаси муҳокамаси бўлиб ўтади. Касаба уюшма раиси Р.Саубанованинг таклифига кўра мудиранинг ишда қолиш-қолмаслиги ёпиқ ҳолда овозга қўйилади. Овоз беришда бор-йўғи 14 киши қатнашиб, 10 та розилик, 4 та қарши овоз олинади. Д.Қодирова касаба уюшмасининг бундай қароридан норози бўлиб, корхона маъмуриятига ариза ёзиб, ўзининг ишда қолиш-қолмаслигини жамоанинг барча аъзолари иштирокида кўриб чиқилишини сўрайди.

Қайта йиғилиш, қайта овоз беришлардан сўнг боғча мудираси Д.Қодировани болалар тарбиячиси вазифасига 2 ой синов муддати билан ишда қолдириш ҳақида ноқонуний қарор қабул қилинган. Қолаверса, корхона касаба уюшмасига боғча мудираси билан меҳнат шартномасини бекор қилиш ҳақида буйруқ чиқармасдан, фақат корхона касаба уюшмаси йиғилишида кўриб чиқиш кўрсатилган.

Хуллас, баён этилган қонунбузарлик ҳолатларини бартараф этиш мақсадида туман прокуратураси тегишли таъсир чораларини кўрди ва ҳақ жойида қарор топди.

Аёл демократик қурилишнинг иштирокчиси бўлиши керак, деймизу нега баъзан унинг интилишларига ишда, жамоада актив фаолият кўрсатишига қаршилик қиламиз?

Биз қонун кишиларимиз. Аҳолининг, жумладан, аёлларимизнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишдан асло чарчамаймиз. Умумий назорат фаолиятини ташкил этиш, унинг сифат ва самарадорлигини ошириш вазифалари бўйича шу кунгача 45 та корхона, ташкилот, муассасаларда умумий назорат-текшируви ўтказдик. Текширувларда аниқланган 25 та ҳолатда ғайриқонуний тарзда ҳуқуқий актлар чиқарилганлиги аниқланиб, уларни бекор этиш юзасидан корхона, муассаса раҳбарларига эътирозномалар киритилди. Бу эътирозлар тўлиқ қаноатлантирилди ва қонунбузарлик ҳолатлари бартараф этилди. Шунингдек, ўтказилган текширувларда аниқланган қонунбузарлик ҳолатларини бартараф этиш юзасидан 47 нафар мансабдор шахс огоҳлантирилди. 28 нафар шахс моддий, 84 нафари эса маъмурий жавобгарликка тортилди. 45 та текширувнинг 20 тасида жиноят ҳаракати борлиги аниқланиб, жиноий иш қўзғатилди ва тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда. Давлатга етказилган 348 минг сўмлик зарарни ундириш чоралари кўрилди.

Хуллас, умумий назорат фаолиятида қонун устуворлигини таъминлаш борасида барча соҳалар бўйича текширувлар ўтказилмоқда. Бу текширувлар аҳолининг, хусусан, аёлларнинг ҳуқуқини ҳимоя қилишга қаратилгандир.

Шунингдек, тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришдек бугуннинг долзарб вазифалари бажарилишини назорат қилиш ҳам эътиборимизда. Масалан, тумандаги «Булунғур-Прага» қўшма корхонасида Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат тўғрисидаги қонуни талаблари ижроси юзасидан ўтказилган текширувда қонунбузарлик ҳолатлари мавжудлиги аниқланди. Чунончи, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Маъмурий бошқарув аппарати ходимлари сонини қисқартириш тўғрисида»ги 495-сонли қарори ҳамда «Ўзмевасабзавотузумсаноатхолдинг» компаниясининг 14-8/43 хатига асосан хизматчилар 10 нафарга қисқартирилган. Аммо штатлар қисқартирилиши тартиби тўғрисидаги тавсияга кўра иш жойи қисқараётган ходим 2 ой илгари ёзма равишда огоҳлантирилиши ва у бошқа жойдан иш ахтариб топиш имкониятига эга бўлиши керак. «Булунғур-Прага»қўшма корхонаси маъмурияти эса бу тавсияга риоя қилмай, касаба уюшмаси розилигини олмасдан туриб қонунга хилоф равишда 18 нафар ходимни ишдан озод этади. Буйруқ 4 январда чиққани ҳолда Булунғур туман «Меҳнат биржа»сига 12 январда маълум қилинган. Ишдан бўшатилганларнинг аксарияти аёллар. Улардан бири Лола Исаева эса бу даврда касаллик варақаси очдириб, даволаниб юрган. Инсон ҳуқуқларини поймол қилиш, уни менсимаслик кўринишлари ҳар қандай виждонли одамни ҳайратга солади.

Туман прокуратураси томонидан корхонадаги барча қонунбузарлик ҳолатларини бартараф этиш юзасидан корхона раҳбари П.Радакович номига протест киритилди. Ҳозирда ушбу корхонада барча ишлар қонун талаблари даражасида йўлга қўйилди.

Текширувларимиз натижаси ўлароқ, кўплаб опа-сингилларимизнинг топталган ҳуқуқлари тикланганидан мамнунмиз. Уларнинг кўзда севинч ёши билан билдираётган миннатдорчилик сўзларини адолатли қонунларимиз шарофати деб биламиз.

Халил ХАЛИЛОВ,
Самарқанд вилояти Булунғур тумани прокурори ёрдамчиси, III даражали юрист

Тафаккур гулшани

Бир одам олимлар ичида мақтанмоқ учун ёки нодонлар билан қичқиришмоқ учун ва ёки халқнинг кўнглини ўзига оғдирмоқ учун илм ўрганса, у киши ўтда бўлур.

Ҳадисдан

АРЗИМНИ КИМГА АЙТАЙ?

Жавобталаб мактублар

Мен 1975-1978 йиллар Жиззах вилояти Арнасой тумани (ҳозирги номи) «Андижон» деҳқон хўжалигида ишчи бўлиб ишлардим. Айни пахта йиғимтерими авжига чиққан пайт эди. 1978 йил 8 ноябрдан 9 ноябрга ўтар кечаси тахминан соат тунги 2 ларда пахта тозалаш машинаси оёғимни ўраб кетди ва чап оёғимнинг остки учинчи қисмидан узиб юборди. Ногирон бўлиб қолдим. Хўжалик 1979 йилдан бошлаб ногиронлик нафақаси ва иш ҳақим ўртасидаги тафовутни тўлайдиган бўлди.

1994 йил феврал ойидан бошлаб раҳбарларнинг қўнимсизлиги ва бепарволиги туфайли мен ногиронлик нафақасини ололмай қолдим. 1998 йил сентябр ойигача Жиззах вилояти Арнасой туманидаги «Андижон» деҳқон хўжалиги раҳбариятига 10 маротаба келиб кетдим. Нафақам ва иш ҳақим ўртасидаги тафовутни беришини талаб қилдим. Андижон-Жиззах ўртасида қатнаб, йўлкирага 30.000 (ўттиз минг) сўмдан ортиқ пул сарф қилдим. Хўжалик раҳбарларидан натижа чиқмагач, Арнасой туман судига мурожаат қилдим. Суд раиси Н.Қўшбоқов даъво аризамни кўриб чиқиб, «Андижон» деҳқон хўжалиги ҳисобидан менинг ҳисобимга 205258 сўм ундириш ҳақида қарор чиқарди.

Қарор чиққандан кейин ҳам яна 5 марта «Андижон» деҳқон хўжалиги раҳбарияти ҳузурига келиб-кетдим. Менга пул берилмаётганининг сабаби хўжаликка келаётган пуллар 725-ҳисоб рақами орқали ўтармиш. Бу ҳисобдан бир тийин ҳам олиб бўлмас эмиш. Мен яна таниш-билишлардан қарз-ҳавола кўтариб, Андижон-Жиззах, Дўстлик ва Арнасой ўртасида бўзчининг мокисидек зир югурмоқдаман. Суднинг қарорида ногиронлик нафақам 1994 йилдан 1998 йил сентябрига ҳисобланган эди. Мана, қарор чиққандан бери яна салкам бир йил ўтмоқда. Аммо на суд қароригача бўлган ва на суд қароридан кейинги ойлар учун нафақа пулини ололмай сарсонман. Агар хўжаликдан қарз бўлиб қолсангиз вақтида тўламаганлигингиз учун жазоланишингиз тайин. Бироқ бизга ўхшаган ногиронларга ўз вақтида эътибор бермаган раҳбарлар-чи? Уларга жазо йўқми?

Ўзбекистон Республикаси Президенти И.Каримов фуқароларнинг маошларини, ногиронлар, боқувчисини йўқотганлар, кам таъминланган оилаларга тўланадиган нафақа пуллари миқдорини бир неча бор оширди. Лекин уюшмада буни ҳисоб-китоб қиладиган киши топилмайди. Корхона ҳисоб рақамига пул тушмаса № 725 ҳисоб рақами орқали ойлик ва бошқа керакли пул йўналтирилмоқдаку. Масалан, 1999 йил март ойи учун хўжаликка иш ҳақи ҳисобига Арнасой банк ҳужжатларига кўра 331000 (уч юз ўттиз бир минг) сўм пул йўналтирилган. Нима учун бу пуллардан менга ўхшаган ногиронларга ажратилмайди? Нима қилай, айбим ҳалол меҳнат орқасидан ногирон бўлиб қолганимми? Сизлардан илтимос, амалий ёрдам беришларингизни сўрайман.

Рафиқжон ОХУНОВ,
меҳнат ногирони, Фарғона вилояти, Ўзбекистон туманидаги Нурсух фуқаролар йиғини Учбилак қишлоғи

ТАҲРИРИЯТДАН: Ҳурматли Рафиқжон ака! Умид билан ёзган хатингизни борича чоп этдик. Унда келтирилган далиллар нафақат жисман ногирон кишини, балки қалбида қилча одамийлик ҳисси бор кишини ҳам титроққа солади. Турли баҳоналар билан ўзини оқламоқчи бўлиб, сизни овораи сарсон қилаётган, суд қарорларини менсимаётган «Андижон» деҳқон хўжалиги раҳбарияти танобини тортиб қўядиганлар Арнасой туманида топилади.

Ҳаёл оғушида...

Турмуш чорраҳаларида

КЎНГИЛСИЗ КЕЧА ИЗТИРОБЛАРИ

Инсон ҳамиша бахтли бўлишга, яхши яшашга интилади. Мен ҳам шундайлардан бири эдим. Ёшим ҳам 25 га бориб қолди. Ҳали турмушга чиққаним йўқ. Шундай бўлишига қарамай, турмуш ташвишлари, нафақат ташвиши, ҳатто ғами ҳам бошимга тушди. Яхшиси, бир бошдан сўзлаб бера қолай.

Маълумотим ўрта эди. 1993 йили ўзим яшаётган шаҳар касалхонасига ишга кирдим. Кунлар бир-бирини қувиб ўтиб борар, мен ҳаётдан ўзимнинг бахтимни ахтарсам-да, у ҳеч қачон қаршимда намоён бўлмас эди. Ниҳоят, орадан уч йиллар ўтиб, ишхонамизга ёш врач йигит келди. У ишга жойлашгач, биз у билан гаплашиб юрадиган бўлдик. Суҳбатларимиз оддий, инсоний мавзуларда бўларди. Ишқ-муҳаббат ҳақида ҳеч қачон сўзлашмагандик.

Шундай осуда кечаётган кунларнинг бирида тунги навбатчилигимиз тўғри келиб қолди. Касалхонанинг хирургия бўлимида у врач, мен хизматчи сифатида ўз ишимизни бажарардик. Аммо ярим тун бўлиб, ҳамма уйқуга кетганда у мени иш кабинетига чақирди. Ажабланмадим. Биз одатдагидек суҳбатлашиб ўтирдик. Сўнг эса у бироз ўзгаргандек бўлди ва «Гулзода, сенга бир гап айтмоқчиман, яхшилаб эшит, сени яхши кўриб юрибман, уйланиш ниятим бор» деди. Мен унга буни вақт ҳал қилишини айтдим ва ўрнимдан туриб кетмоқчи бўлдим. Аммо... ўша тун менинг ҳаётимда катта ўзгариш юз берди, мен энди илгаригидек бокира қиз эмас эдим. Мен ҳаяжондан бўғриқиб, бошим қотган, врач йигит эса албатта менга уйланажагини, фақат бироз фурсат сабр қилиб кутишим зарурлигини тинмай уқтирарди. Хуллас, йигитнинг ваъдаларига ишондим.

Кунлар, ойлар ўтиб борар, совчилардан сира дарак йўқ эди. Бора-бора менда шубҳа пайдо бўла бошлади. «Балки бу йигитнинг ширин сўзлари мени боғлаб туриш учун алдов тузоғидир?!» Энди ўзимни қўлга олиб, у билан курашмоқчи бўлдим. Аммо бу борада ўзимнинг оғироёқлигимни сездиму...

Ташвишлар энди бошланган эди. Йигит қўлимга 1000 сўм пул бериб, «Тезда болани олдириб ташла» деди. Мен қўрқдим ва бўлган воқеаларни янгамга айтдим. Янгам билан биргаликда учрашганимиз доктор биринчи болани олдириб ташлаш оғир оқибатларга олиб келишини тушунтирди. Яна қайтиб врач йигитга келдим. Унинг жаҳли чиқди ва янгам билан уччаламиз бошқа докторга учрашдик. Доктор бизга олдириб ташлаш вақти ўтганлигини, энди кечлиги ва оқибати жуда ёмон бўлишини айтди. Врач йигит у билан жанжаллашиб қолди ва жаҳл билан чиқиб кетиб қолди. Шунда ҳалиги доктор менга иш жойимга, бош шифокорга бор гапни айтишим лозимлигини маслаҳат берди.

Худди шундай қилдим. Бош шифокор врач йигитни қабулига дарҳол чақирди. Шунда не кўз билан кўрайки, йигит ўзининг қилиб юрган барча ишларидан тонди. «Кўрганим йўқ, билмайман» деб тураверди.

Мен энди мутлақо катта ҳаёт қўйнида довдираб, қайси йўлдан юрарини билмай қолган овсарга ўхшардим. Кимларнингдир маслаҳатига кўра шаҳар прокуратурасига, сўнг вилоят прокуратурасига ҳам мурожаат қилиб кўрдим. Ҳатто Қорақалпоғистон Республика Прокурорига ҳам арзнома кўтариб бордим. Лекин мени Х.Халимов қабулига мутлақо йўлатишмади. Қайга бормай, натижа бўлмади, аксинча, ўзим айбдор бўлиб қолавердим...

Эндиликда менинг мақсадим қандай қилиб бўлсада, врач йигитни айбига иқрор қилиш! Таҳририятдан илтимосим ҳам шундай: олдимга мухбир юборинглар, у билан биргаликда прокурор иштирокида врач йигитнинг айбини бўйнига қўяйлик. Уни қонун йўли билан жиноий жавобгарликка тортиб беришингизни ўтиниб сўрайман.

ГУЛЗОДА

ТАҲРИРИЯТДАН: Азиз газетхон! Сиз турмуш чорраҳаларида довдираб қолган, ҳаёт сўқмоқларида адашган Гулзоданинг дардли мактуби билан танишдингиз. Биз мактуб эгасининг асл исмини, манзилини ҳам баъзи мулоҳазаларга кўра ўзгартирдик. Лекин халқимизнинг «Билмайин босдим тиканни, тортадирман жабрини» мақолининг мазмун-моҳияти барқ уриб турган хат эгасининг кўнгил дардларини тушунамиз. Начора... Баъзи аёлларимиз, қизларимиз турмуш чорраҳаларида қалтис қадам босиб, қаттиқ адашадилар. Бу бор нарса. Сўнг эса ҳаёт тажрибаси етишмаслиги, қолаверса, амалдаги қонунларимиз талабларини, ўз ҳақ-ҳуқуқларини яхши билмасликлари оқибатида идорама-идора юрадилар, асоссиз талаблар қўядилар. Хунук оқибатнинг сабабини ўзларидан ахтармайдилар. Наҳотки, Гулзода қонуний никоҳсиз, эскичасига айтсак, гуноҳга ботиб қилган иши оқибатини орадан шунча вақт ўтиб, яъни «қорлар эриб, излар босилгач» англамоқда? Бунга айбдор излаяпти, кимнидир қаматмоқчи бўлаяпти. Энди идорама идора арзнома кўтариб юрмоқдан кимга фойда-ю, кимга зиён? У нимага эришмоқчи?

Ҳа, ҳаётга лоқайд қараш, ношудлик, шарқ аёлларига хос шаъни ва номусини асрай олмаганлигини кўз-кўз қилиш, айбни ўзгадан ахтариш... Афсус...

Гулзода мактубида мухбир сўрабди. Бу ерда назаримизда бунга ҳожат йўқ. Ҳаммаси ойдек равшан. Шунингдек, Гулзода врач йигитни жиноий жавобгарликка тортиб беришимизни ўтиниб сўрайди. Наҳотки, у бундай йўл нотўғри эканлигини тушунмаса? Оилани тазйиқ, зўравонлик ва мажбурлаш эвазига қуриш мумкин эмаслигини англамаса? Битта йўли бор, холос: ҳомила дунёга келишини кутиш керак. Сўнг... отасига инсоф бермаса, болага оталикни аниқлаш йўли билан бир тўхтамга келиш мумкин.

Хуллас, илҳомбахш гўзаллик тимсоли бўлган қизларимизнинг инсофини ўзларига берсин. Улар қаёққа қадам босаётганини билиб, нима иш қилаётганини ақл билан ўлчаб иш тутсалар кўнгиллар тинч, ҳаёт янада гўзал... Акс ҳолда...

Гулзоданинг изтиробли мактубини ҳам кўпларга сабоқ бўлар деган ниятда чоп этдик. Балки газетхонларда бошқа фикрлар ҳам бордир. Агар шундай бўлса, марҳамат, мактуб йўллашингиз мумкин...

ШАРТНОМАВИЙЛИККА ТАЛАБЧАНЛИК ОШИРИЛМОҚДА

Фуржа ва лабз иши

Хўжалик юритувчи субъектларнинг шартномавийликка киришиши ва ижроси устидан назоратни таъминлаш мақсадида бошқармамиз ходимлари, шаҳар, туман судлари, давлат нотариал идоралари ва ФҲДЁ ходимлари вилоятдаги барча тайёрлов корхоналари, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштирувчи хўжаликларга амалий ёрдам бериш учун мунтазам бириктириб қўйилган бўлиб, уларнинг фаолияти доимий кузатувимизда турибди. Бунда юртбошимиз қўяётган талабларга суянамиз, Адлия вазирлиги топшириқларига таянамиз.

Шу йилнинг биринчи ярми мобайнида 46 миллиард 495 миллион сўмлик 9321 та ташқи шартномаларни ўрганиб чиқдик. Уларнинг 2134 таси бевосита ходимларимиз иштирокида тузилди.

Айни пайтда ходимларимиз 7 миллиард 752 миллион сўмлик 36255 та ички хўжалик шартномаларини ҳам ўрганиб чиқишди. Уларнинг аксариси бизнинг ёрдамимизда тузилди.

Қайд этиш жоизки, ҳанузгача кўплаб шартномалар нотўғри тузилишига йўл қўйилаяпти. Аксариларида ҳатто шартнома предметини ҳам кўрсатмаслик учраяпти. Табиийки, бундай шартномалар қайта туздирилди. Таъкидлаймиз, нотўғри тузилган шартномалар хўжаликларга катта муаммолар туғдиради ва натижада иқтисодий қийинчиликлар вужудга келади. Биз имкон қадар хўжаликларга буни тушунтиришга уринаяпмиз, уларга бевосита ҳуқуқий ёрдам кўрсатишни ташкил этганмиз. Муддатида бажарилмаган шартномалар сони ҳам камаймаяпти. Ана шундай шартномалар бўйича 6 ойда жами 50 та, 485 миллион 877 минг сўмлик даъво аризалари тайёрлаб, хўжалик судларига топширишда ёрдам бердик. Улардан 17 таси, 145 миллион 819 минг суммада хўжалик судлари томонидан кўрилиб ижобий ҳал этилди. Хуллас, адлия ходимларининг тақдимнома, талабнома ва даъво аризалари таъсирида 234 та шартнома бўйича 1 миллиард 161 миллион сўмлик реал маблағлар ундирилиб, хўжаликларга жуда катта миқдорда иқтисодий ёрдам берилди.

Текширувда Андижон туман И.Патиддинов номли жамоа хўжалигининг Андижон дон маҳсулотлари уюшмаси билан 1414 тонна, 17 миллион 181 минг сўмлик буғдой етказиб бериш тўғрисидаги шартномаси давлат инспекциясида рўйхатдан ўтказилмаганлиги, тўлдирилган бандларига ўзбошимча ўзгартиришлар киритилганлиги аниқланди Мазкур жамоа хўжалиги Андижон механика заводи билан тузган товар айрибошлаш тўғрисидаги шартномасида ҳам Президентимизнинг «Бюджет билан ҳисоб-китоблар учун хўжалик юритувчи субъектларнинг масъулиятини ошириш чоратадбирлари тўғрисида»ги Фармони талабларига хилоф равишда иш тутган. Умуман, рўйхатдан ўтказилмаган шартномалар учраётганлигини қайд этишимиз жоиз. Бунга қатъий чек қўйишга ҳаракат қилаяпмиз. Айбдорларга чора кўраяпмиз.

Иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг гаровларидан бири шартномавий муносабатларга киришиш ва бу борада қонунийликка эришиш лозимлигидир. Хўжалик юритувчи субъект раҳбарларида ҳуқуқий савод, савия ва лабз етарли бўлиши шарт. Зеро, халқимиз ибораси билан айтганда ҳисобини билган ҳамёнидан айрилмайди.

Рустамжон ИМОМОВ,
Андижон вилояти адлия бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари

Давримиз иншоотлари

ШАРОИТ ЯРАТИЛМОҚДА

(Боши 1- бетда)

Туман марказида маҳобатли бино фойдаланишга топширилди. Энди гўзалкентликлар барча ҳуқуқий муаммоларининг ечимини ана шу бинода топадиган бўлдилар. Замон талабларига мос бу бинода барча шароитлар яратилган.

Байрамдан байрамгача йил ўтади. Барчамиз шу даврда нималарга эришдик, халқ турмушини яхшилашга қандай ҳисса қўша олдик, деб ўзимиздан сўрашимиз керак. Адлия бошқармасининг бу саволга ўз жавоби бор. Каттақўрғон шаҳри марказида илгари савдо ташкилотига қарашли бино Адлия вазирлиги ёрдамида сотиб олинди ва шаҳар суди ихтиёрига берилди. Вилоят ҳокимлиги ёрдами билан шароити ноқулай, фойдаланишга яроқсиз бинода фаолият кўрсатаётган Иштихон тумани суди ва ФҲДЁ бўлимига алоҳида замонавий бинолар ажратилди. Бу бинолар янгидан жиҳозланди, замонавий техника воситалари билан таъминланди. Шунингдек, Оқдарё, Ургут, Пастдарғом, Пахтачи туман судлари, Каттақўрғон, Булунғур тумани ФҲДЁ бўлимлари таъмирдан чиқарилди, замонавий қулайликлар яратилиб, жиҳозланди. Шаҳардаги барча нотариуслар ҳам янги бинога кўчиб ўтдилар. Бошқарманинг ўзи ҳам Самарқанд шаҳри марказидаги қайта таъмирланган бинога кўчиб ўтди.

Ўтган йили Каттақўрғон туманида ҳуқуқий марказ ташкил қилинган эди. Адлия вазирлиги ёрдамида бу ерда икки қаватли кўркам бино қурилди. Бугун унда туман суди, нотариат ва адвокатура фаолият кўрсатаяпти. «Бахт уйи» учун ҳам алоҳида бино олиниб, қайта таъмирланди, чиройли безатилди, янгидан жиҳозланди.

Маълумки, 1992 йил 12 ноябрда Вазирлар Маҳкамасининг 523-сонли қарори эълон қилинган эди, унда суд ва адлия идораларига тушадиган давлат божи, ундирилаётган жарима ва бошқа тушумларнинг 20 фоизи идора ихтиёрида қолдирилиши белгиланган эди. Бу маблағлар суд ва адлия тизимини изчил ривожлантириш, моддий техника базасини бойитиш, янги бинолар қуриш, таъмирлаш, компьютерлаштириш, шунингдек, ходимларни ижтимоий ҳимоя қилиш ва бошқа шу йўналишдаги мақсадларга сарфланиши кўзда тутилган эди. Булар барчаси мустақиллигимиз шарофатидир. Илгари шўролар даврида «бир дона ғишт, бир халта оҳак ва мих»ни ҳам Москвадан сўраб олишга мажбур эдик. Аниқроғи, ололмасдан сарсон эдик. Ҳаробаларда ишлашга мажбур эдик.

Хуллас, ким эдигу ким бўлдик? Ғурур билан айта оламиз, «тиламчи ва омонат» ҳуқуқшунос ва ҳуқуқ идораларидан, Ватаннинг ҳақиқий ҳуқуқ посбонларига айланганимизни ҳис этаяпмиз. Шундай бўлгач, фидойилик билан ишлашдан ўзгаси бизга ҳамроҳ эмас.

Садриддин НАБИЕВ,
Самарқанд вилояти

«Инсон ва қонун» ҳимояга киришади

ЖАНГАРИ ХЎРОЗЛАР

«Ҳаммаси оддийгина бошланди...» Ҳа, шундай. Таҳририятимизга ҳар куни оқиб келаётган ўнлаб мурожаатлар орасида оддийгина конвертда икки қоғоз хат бор эди. Оддийгина... ариза. Аммо бошланиши қизиқ: «Ҳаммаси оддийгина бошланди...» Келинг, бошлаган эканмизми, биргаликда охиригача ўқиб қўяқолайлик: *«... шу йил 5 март кечқуруни 32 йиллик ён қўшним Солия ҳовлимга кириб, донлаб юрган хўрозимни қувлашга тушди. Аммо... хўроз унга «бўйсунмади». Мен эса бир неча гўдакларим билан ҳайрон, «Нега қўшнимиз хўрозимиз билан жанг қилаяпти» деб танг қотиб қолдик. Хўрозни тутолмаган Солия сўнгра бизга ташланиб қолди: «Ўғрилар, хўрозни ўғирлаб, ўзларингга ўргатиб олибсизлар... ади...бади...» На ўтмиш аждодимиз, на ўзимиз... гўдак болаларимнинг шаъни ҳам четда қолмади. Хўроз аслида бизники. 10 яшар ўғилчам қўрққанидан йиғлашга тушди. «Қўшнижон, бир хўроз бошимиздан садақа, керак бўлса олиб кетаверинг, жанжалга не ҳожат» дейишдан ўзга гап тополмадим. Менинг жанжалга тобим йўқ, соғлигим кўтармайди. Учтўрт йилдан буён оғир формадаги қанд касалига чалинганман, асабийлашсам бўлмайди.*

Солия роса вайсаб-вайсаб, чарчади шекилли, чиқиб кетди. Биз ҳали ўзимизга келиб улгурмасдан, сал ўтмай Солия яна жанговар ҳолатда қайтиб келди. Ёнида ёнғиндан сақлаш ҳарбий бўлинмасида хизмат қилувчи барзангидай ўғли Неъмат. «Адашган» хўрози учун биздан ўч олишга шай эди улар. Яна ҳақорат, куракда турмайдиган сўзлар. Кап-катта эркак - Неъматнинг сўкинишлари, ер билан яксон қиламан, деб ташланишлари, менинг болаларим билан қочишга жой тополмай қалтирашларим... Ҳовлига қўни-қўшнилар, тумонат одам йиғилди. Ниҳоят, Солия ва Неъмат ўдағайлашганларича чиқиб кетишди. Аммо одамлар тарқалишгач, тағин бостириб келишса бўладими! Учинчи марта. Бу гал Солия эшикдан, ўғли деворлан ошиб келишди. Шу пайт Неъматдан 5-6 ёш кичик ўғлим Мирзали кўчадан келиб қолди. Катта бўлиб қолган эмасми, ҳаддан ошаётган ҳақоратларга, онаси ва синглисига куч ишлата бошлаганига, «бирор бекиғ жойи»ни қолдирмасдан сўкишларга чидаб туролмади. «Неъмат акаси»ни тартибга чақиришга аралашди. «Акаси» эса уни заррача назарига илмай, ҳовли бўйлаб қувлай кетди. Ёши улуғ, гавдаси ўғлимдан икки баравар катта. Ўғлимга отмаган тоши, ғишти, қўлга илашган буюми қолмади. Ўғлим мени - онасини, ука-сингилларини ҳимоялар экан, чўнтагидан кичкина қаламтарош чиқарди ва ҳужум қилаётган Неъматга қарата силтади. Қаламтарошнинг тиғи Неъматнинг кўксига тегиб жароҳатлади. Қўни-қўшнилар тағин йиғилиб қолишди. Тартибга чақиришга, жанжални бас қилишга ундашди. Шу куни Неъмат роса бўкиб ичиб олган, маст ҳолатда экан. Буни қўшнилар, уни олиб кетган «Тез ёрдам» ходимлари, касалхона врачлари ҳамда суд-тиббий экспертизаси кейинроқ тўла тасдиқлаганлигини билдик. Бўлган воқеа шу. Сўнг тергов иши очилди. Ўғлимни қамашди. Тергов бир тарафлама олиб борилди. Холис гувоҳлар - қўшниларим сўралмади. Бизнинг кўргазмаларимиз инобатга олинмади. Уйимизга қайта-қайта бостириб кирган босқинчи - жабрланувчи, ўғлим эса айбдор, деб топилиб 8 йилга озодликдан маҳрум қилинди. Норозилик билдириб ёзмаган жойимиз, бош суқмаган даргоҳимиз қолмади. Аммо барчаси бекорга кетди. Бу адолатсизликка чидай олмай, нажот излаб ва ҳеч бўлмаса маслаҳат берарсиз деган умидда сизларга мурожаат қилаяпман.

Тожихон МАНИРОВА,
Оҳангарон тумани, С.Раҳимов жамоа хўжалиги, Чувилдоқ қишлоғи»

Биз аввалига «қарға ҳам боласини оппоғим дейди» қабилидаги иш бўлса керак, деган хаёлга бордик. Тегишли манзилга жўнатишни чўтлаб турган эдик, хат муаллифи кириб келди. Озғингина, «мушт»дай жуссали, рангпар, меҳнат ва ҳаёт ташвишлари барвақт енгиб қўйган, ранги ўчиб кетган чит кўйлакда, офтобда қорайган қадоқ қўлларидан жажжигина ўғилчаси ушлаб олган...

Танишамиз:Тожихон опа. Ёши эндигина элликдан ошган. Ҳечам ўхшамайди. Ҳаёт бироз илгарироқ каритибди, чамаси. Умри далада ўтган. 10 та фарзанд кўрган. Қаҳрамон она! Ёпирай, ўзи учун ҳам яшаганми, бу аёл? Далада ишлаш, рўзғор тебратиш, ўнта ўғил-қизни танасида олиб юриш, ҳаёт бериш, бедор тонглар, едириш, кийинтириш... 4 та ўғил, 6 та қиз. Эри олтмишга яқинлашаяпти. Унинг ҳам умри далада, кетмон ушлаб ўтган. Мана, 6 йилки II гуруҳ ногирони. Аёлнинг хафақон кўзлари ёрдам, нажот излаб жавдирайди, болам, деб инграйди. Ҳа, бу муштипарнинг болаларидан бошқа... қўлтиқлаб олган бир даста ҳужжат, терговчининг айблов хулосаси, суд ҳукми, турли ёзишмалар нусхалари, хатлар, маълумотномалар йиғмажилди бор. Улар «сўзлайди». Онанинг ёзганларини рўй-рост тасдиқлайди.

Тергов ва суд М.Манировнинг айбини қисман бўлса-да енгиллаштирувчи ҳолат тополмасдан, жиноят қонунида белгиланган жазонинг энг сўнгги «катушка»сини бериб юборибди. 8 йил! Дастлабки тергов уни безорилик орқасидан шахсга қасддан ҳаёти учун хавфли оғир тан жароҳати етказганликда, Республика ЖКсининг 104-модда 2-қисми «е» банди билан айб қўйибди. Оҳангарон туман суди ҳам прокурор-тергов «чизиғи»дан чиқолмай, худди шу айб билан жазо тайинлабди. Вилоят судидагилар эса ҳукмдан норозилик билдирилгач аҳволни «чуқур» ўрганиб, «безорилик»ни олиб ташлаб, 104-модда 1-бандидаги «қасддан»ини қолдирибди. Жазо эса ўша - 8 йил!

Мирзали Манировни айблаш ҳақидаги 1999 йил 10 майда тасдиқланган хулосасида терговчи *«У ўзи истиқомат қиладиган уйда Абдуравиков Неъматилла билан жанжаллашиб, жамиятда юриш-туриш қоидаларини қасддан, менсимасдан бузиб, уятсиз сўзлар билан ҳақорат қилиб, қасддан баданига оғир тан жароҳати етказиш мақсадида чап кўкрагига қаламтарош билан бир марта урган»* деб ёзади. Суд ҳам ўзининг 1999 йил 26 майдаги ҳукмида шу сўзларни айнан кўчиради. Воқеадан эса тўла воқиф бўлдингиз. Хўш, мантиқ қани? М.Манировнинг **«ўз уйида жамиятда юриш-туриш қоидаларини менсимаганлиги»**ни қандай тушунса бўлади. Маниров Н.Абдуравиков билан жанжаллашдими ёки Н.Абдуравиков унинг уйига бостириб келиши билан жанжалга сабабчи бўлдими? Уятсиз, ҳақорат сўзларни ким қўллади? Ўйлаб кўринг, Манировнинг ҳовлисига тўғрилик билан келган одамни ҳақоратлайдиган, сўкадиган одати бормиди? Уйига ҳар куни кириб-чиқадиган ўнлаб одамларни ҳақоратлаб, сўкиб, пичоқлаган факти бўлганми? Ёки Неъматуллада унинг қасди, шахсий адовати бормиди? Бор бўлса, қани далил, сабабий боғланиш? Нега у «қасддан» пичоқ силтайди? Бу саволларга жавоб тополмаганимиз учун... тергов ва суд бир тарафлама, айблов йўналишида олиб борилганга ўхшайди, деган фикр хаёлимиздан ўтди.

Яна бир ҳолатга эътибор бердик: тергов хулосасида ҳам, суд ҳукмида ҳам бир хил: *«Жабрланувчи Абдуравиковнинг кўргазишича, М.Маниров уйидан пичоқ олиб чиқиб, тўсатдан, билдирмасдан чап кўкрак қисмига санчган»* деб ёзилган. Ваҳоланки, ишнинг 42-44-бетларида Абдуравиковнинг кўргазмаси бўлиб, унда *«Маниров сўкинавергандан кейин унинг тарафига бир-икки қадам (?) юриб боравергандан сўнг Мирзали пичоқ санчиб олган»*лиги ёзилган. Буни терговчи айблов хулосасида ҳам эътироф этган, лекин мантиқан хулоса қилмаган. Суд эса умуман бу ҳолатни «кўрмаган». Хўш, айтинг-чи, шундай ҳолда **«билдирмасдан»** бўладими? Тасаввур қилинг, нисбатан жисмоний бақувват, ёши катта, кучли одам, ғазаб билан, мушти тугилган ҳолда «бир-икки қадам» ташлаб устингга бостириб келаверса, ҳовлида қочадиган жой бўлмаса, буёқда изиллаб турган касалманд она, ёш қизлар ва гўдак укалар! **Шуми «қасд»?**

Эътиборни тортадиган ҳолатлардан бири Неъмат Абдуравиковнинг Манировлар хонадони дарвозаси ёки эшигидан эмас, шахт билан ҳовли ўртасидаги девордан ошиб кирганлигидир. Негадир тергов ҳам, суд ҳам буни эътиборга олмаган, назардан четда қолдирган. Бу нима, жабрланувчи деб топилган Неъматга ҳамдардликми? Ахир, агрессив ҳаракат, ҳужум ва кимгадир жароҳат етказиш хавфи шу ҳолатдаёқ юзага келганлигини тушуниш қийин эмас-ку? Аслини олганда, Манировларнинг хусусий уй-жойи дахлсизлиги ҳуқуқига нисбатан ҳужум-ку! Ёки бошқача деб, қайси асосга таяниб, ким баҳо бера олади?

Негадир тергов ҳам, суд ҳам жабрдийда деб топилган Н.Абдуравиковнинг мастлик ҳолатини мутлақо кўрмаганга, сезмаганга олишган. Нима сабабдан? Ахир, ўзаро жанжал ёки низоларда қуюшқондан чиқиш даражасига мастлик сабаб бўлишини билмаймизми? Воқеа пайтида гувоҳлар Р.Эшонқулов, Ҳ.Омонова, А.Маниров, «Тез ёрдам» ходими М.Холдобова, тиббиёт ходимлари ва бошқалар «Н.Абдуравиков маст ҳолатда эди» деб тушунтириш бериб турибди-ку! Аммо улардан бу ҳақда сўралмаган ҳам.

Келинг, мутлоқ холислик нуқтаи назаридан воқеага умумий баҳо берайлик: ўнлаб йиллар девор-дармиён яшаб келаётган, тўй-маъракасида бирга бўлиб келган икки қўшни. Бир хўрознинг у ҳовли-бу ҳовлига ўтиши сабабли «сеники-меники» деган низо келиб чиққан. Лекин бир тараф — Тожи опа Солия опанинг ҳовлисига жанжал кўтариб кирмаган. Болалари ҳам. Аксинча, Солия опа қаторасига бир неча марта Тожи опанинг уйига келиб «ҳужум» уюштирган. Тожи опанинг эркак «жамоаси» бу қўшни «жанги»га аралашишни ўзига эп билмаган. Солия опанинг эса қизлари, келинлари, қўни-қўшнилари, маҳалла-кўй мавжуд ҳолда ҳарбий мундир кийиб юрувчи, ўт ўчирувчи, кап-катта эркак Неъматилла «ёнғинни ўчириш» ўрнига, онасини тинчлантириш, муроса йўли билан ғавғони ҳал қилишга бош бўлишдан кўра, қўшилиб, ўзганинг дахлсиз ҳовлисига бирга, қатор бор бостириб кириб, алангасига керосин сепган. Инсоний тилда эркакка ярашмаган йўл, қонун тили билан айтганда, агрессивлик, ноқонунийлик ва ўзбошимчалик, яъни «самосуд» - ўзича «разбор» қилиб жазолашга яқин иш тутган. Сўнг-чи? Агрессив ҳаракатни яна Солия опа хонадонидагилар давом эттирган. Терговда аниқланишича, Абдуравиков жароҳат олиб, «хўроз жанги»дан уйга қайтгандан сўнг Солия опа хонадони аъзолари тағин «самосуд» қилиш учун Тожи опа ҳовлисига ташланишган. Мирзалини қўлларига топширишни талаб қилиб, тош ва таёқлар билан қуролланиб, ҳужум уюштиришган. Тожи опанинг уйи деразa-ойналари, буюмларини синдириб ташлашган. Ҳақоратларни ҳам кам қилишмаган. Тожи опа хонадонидагилар аксинча, чидаб беришган. Бирортаси қалтис, зўравонлик ҳаракати содир қилмаган. Хўш, бу ҳолатлар қайсидир маънода тергов ва судда муҳокама қилиниши, баҳо берилиши керакмиди ёки йўқми? Албатта, эътиборга олиниши шарт эди. Қонун талаби бу. Назаримизда, тергов ҳам, суд ҳам Мирзали Манировнинг 1996 йилда бир халта буғдой ўғирлаб, судланганлигига кўпроқ эътибор қаратган. Бир марта юзи қаро бўлган шахсни, тузалмасдан яна оғир жиноят қилди, деб айблаш «касал»имиз бор. Маниров қилмишига яраша жазосини олган. Уни қисман ўтаган ва амнистия акти билан озод бўлган. Хўш, нима, у тағин «жиноят жилови»ни тутдими? Уйида, оила аъзолари олдида яшаб турибди-ку! Қолаверса, илгари судланганлиги уни бутун умр бошини эгиб ўтиши, ҳақоратларга чидаши, уйига бостириб кириб, онаси, сингилларини «тирақайлатиб» қувиб юрганларга қаршилик кўрсатмасин, дегани эмас-ку! Оддийроқ айтганда, одамга-инсонга хос табиий ҳислардан йироқлаштирилмаган-ку! Қасдлашиб ёки ўчакишиб бировнинг уйига бостириб бормаган-ку! Қанийди, бундай саволларга жавоблар ғуж-ғуж бўлса, биз ҳам «Қилмишингга яраша тортавер жабрини» деб қўяқолармидик?!.

Юқоридаги фикрлар билан М.Манировни оқламоқчи, мутлақо айбсиз демоқчи эмасмиз. Фақат унинг **«қасддан»** ҳужум қилувчининг баданига оғир тан жароҳати етказганлигидан «иккиланаяпмиз». Вазиятдан келиб чиқилган ҳолда «8 йил умр» заволи ўта оғирдек туюлаяпти бизга. Бир муштипар онанинг эзилган руҳияти, қалби шундай дейишимизга ундаяпти.

Қолаверса, Жиноят Кодексида 106-модда бор. Унда «Жабрланувчи (айни ҳолатда Абдуравиков) томонидан қилинган ғайриқонуний зўрлик ва оғир ҳақорат (иккаласи ҳам мавжуд), шунингдек, унинг яқин кишиси (бу ерда онаси, сингиллари, ўзи)нинг... соғлигига зиён етказилишига сабаб бўлиши мумкин бўлган ғайриқонуний ҳаракатлар туфайли тўсатдан юз берган кучли руҳий ҳаяжонланиш ҳолатида қасддан баданга оғир шикаст етказиш» учун жазо белгиланган. Керак бўлса, бу ерда ҳам «қасддан» деган сўз бор, ана шу ҳолат муҳокама қилинмоғи керакдек туюлди бизга.

Фикримизча, бунга монелик қилувчи ҳолат деярли йўқ. Тарафлар аллақачон ўзаро ярашиб олишган. Жабрдийдамиз Н.Абдуравиков терговда ва судда айб ўзида ҳам борлигини билдириб, «даъвом йўқ, Манировга енгиллик беринг» деб сўраб турибди. Қишлоқ жамоаси ва маҳалла (16 та фаол имзо чеккан) ҳукмдан норозилигини билдираяпти. Ўнлаб қўни-қўшнилар, воқеанинг гувоҳи эдик, биздан сўрашмасдан адолатсизлик қилишди, деб турибди. Депутатлар гуруҳи, хотин-қизлар қўмитаси аҳволни ўрганиб, расмий мурожаат қилишиб, ишнинг адолатли ҳал қилинишини сўраяпти. Малакали юрист-адвокат жуда ўринли ва асосли талаблар қўяяпти. Қаҳрамон, айни пайтда муштипар она... Ушбу сатрлар муаллифи ҳам ўттиз йилга яқин умрини қонун ва адолат йўлида сарфлаган. Қонунлар ва улар шарҳини яратишда ҳисса қўшган.

Хуллас, ваколатли поғонада М.Маниров иши яна бир бор ўрганилиб, қонуний ечимини топар деган умидда ушбу мақолани битдик. Шояд «жангари хўрозлар» иши адолатли барҳам топса-ю, тани-дилларидаги яралар битиб кетса.

Айбдор - қизил думли даканг қўшнилар уйи орасида ажаб тонглардан хабар бериб турса...

Файзулла ҚИЛИЧЕВ

Одамлар уришмаса бўлгани...

(Боши 1- бетда)

ҚОЯДЕК АЛПЛАРИ БОРДИР ЎЗБЕКНИНГ!

Аммо чўлни «қуён», деҳқонни «мерган» деб бўлмайди. Балки бийдай далада офтоб тиғида селу себор бўлиб, фидокорона меҳнат қилиш керак. Сояпарвар одамлар чўлдан ризқ ундира олмайдилар. Офтобга, гармселга қоядек дош бериб ишлашга тўғри келади. Шундай бўлаяпти ҳам. Ўтган йилда эришилган ютуқлар фикримизга исботдир:

Пахтачиликнинг ўзидин 222 миллион, сабзавот ва полиздан 3 миллион 120 минг, узум ва мева сотишдан 12 миллион 797 минг, пиллачиликдан 3 миллион 882 минг, умуман 368 миллион сўм даромад олинди. Маҳсулот таннархи чегириб ташлангандаги кўрсаткич 34 миллион 319 минг сўм соф даромадни, рентабеллик даражаси эса 9,8 фоизни ташкил этди.

Шуларнинг ҳисобига «Полвонтош» даҳасидан 250 гектар янги ер ўзлаштирилди. Битта 620 ўринли ўрта мактаб биноси бунёд этилди. «Ўғригузар» насос станцияси тўлиқ реконструкция қилинди. Ҳа, дарвоқе, қаҳрамонимизни бошқалардан ажратиб турадиган яна бир феъли, Эргаш оға ҳеч маҳал хўжаликнинг муаммоси, нуқсони-ю, камчилигини сўровчидан бекитмайди.

- Топширган пахтамиз, толаларимизнинг пули ўз вақтида келмай бизни қийнаяпти, - дейди Эргаш Жумаев. - «Ўзпахтасаноансотиш» вазирлиги бу масалага ҳаддан зиёд бепарво қарайди. 1997 йилнинг толасидан келадиган 49 миллион сўмни ҳануз ололмаяпмиз. Бундан ташқари ўтган йили давлатга топширилган пахта толаси учун бизга тўланиши лозим бўлган 52 миллион сўм пулни «Ўзпахтасаноатсотиш» вазирлигининг негадир тўлагиси йўқ. Умуман қилинган иш, етказиб берилган маҳсулот учун ҳақ тўлашни пайсалга солиш буюртмачиларимизга теккан касал. Ахир, Президентимизнинг ўзлари аксарият нутқларида «вазирликлар, идоралар ўртасидаги келишмовчиликларнинг жабрини оддий одамлар тортмасин» дея уқтираяптилар-ку!.. Мен сизга айтсам, Андижоннинг «юна»сига ишониб ғалламиз ҳам дабдала бўлди. Бунинг устига «урҳа-ур» қилиб эрта экиб юборибмиз. Ёппасига занг касали уриб кетди. 1950 гектар майдондан 7507 тонна сара дон хирмони яратишимиз керак эди. Занг касали ғалланинг ёпишқоқ балоси бўлиб чиқди. Жами 2548 тонна ҳосил ололдик холос. Бу режанинг 34 фоизи дегани. Худо пахтамизга барака берсин энди...

Хўжаликда маданий-маърифий соҳада талай ишлар қилинди. Ўтган йили унумдор ерлардан 50 гектари ёш оилаларга томорқа учун бўлиб берилди. Хўжалик икки йилдан буён очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти шаклида фаолият юргизмоқда. 6444 нафар ишчи-хизматчи-ю, далачилар ҳиссадор сифатида манфаат кўриш, жамоанинг ҳамда оиласининг иқтисодий имкониятларини кенгайтириш умидида, қолаверса, хўжаликка номи қўйилган Сафар Бойматовдек халқнинг асл ўғлони руҳини шод этиш мақсадида янги-янги самараларга эришган ҳолда меҳнат қилишаяпти. Ўтган йили меҳнаткашлар аҳлининг ҳар бирига ўртача 3780 сўмдан ойлик иш ҳақи тўғри келганди. Бу йилги бозор муносабатлари фақат ойлик маошга таяниб кун кечиришни инкор қилади, албатта. Шу боис ғалладан бўшаган майдонлар шартнома асосида дала меҳнаткашларига тақсимлаб берилди. Шунга кўра, шартномачи деҳқонлар етиштирган ҳосилнинг эллик фоизи ўзларининг ихтиёрида қолдирилади. Хўжалик аҳолисини ижтимоий-ҳуқуқий ҳимоялаш раҳбариятнинг доимий диққат-марказида турибди. Қумқўрғон тумани ҳуқуқ-тартибот ходимлари қонунчилик юзасидан тарғибот, тушунтириш ишлари олиб боришаяпти. Бу хайрли саъй-ҳаракатда уларга С.Бойматов номли жамоа хўжалиги раҳбарияти, маҳалла қўмиталари, оқсоқоллар ва фахрийлар кўмакдош бўлишаётир.

***

Офтоб уфққа бош қўяётган маҳал Эргаш оға билан ғалла ҳосили тўпланадиган хирмонда учрашиб суҳбатлашдик. Олисларда ястаниб ётган яшил пайкалларда гурас-гурас кетмон чопаётган заҳматкаш аёлларга меҳр билан нигоҳ ташлар экан, Эргаш оға дилимиздан кечаётган фикру ўйларимизни илғагандек сўз қотди:

- Укажонлар, ерга бунчалик меҳр қўйган халқ ҳеч маҳал хорлик кўрмайди. Аммо мени бир нарса ўйлантиради. Ёш йигитларнинг айримлари кўпинча «иш йўқ, бекорчи кўп, шунинг учун жиноятчилик ўсиб бораяпти» дея нолийдилар. Балки важларида асос бордир. Бироқ ўйлаб кўринг, диёнатли, виждонли одам ҳеч маҳал бекор қоладими? Қаранг, уларнинг оналари, опалари-ю, сингиллари иссиқ демай меҳнат қилишаяпти. Фикри ожизимизча, ҳеч бўлмаса оналарига раҳми келиб, юраги ачишиб кетмонини қўлидан олишни истамаган йигитчаларни оқлаб бўладими? Вақти келар, имкон топиб кичик саноат корхоналари ҳам қурармиз. Аммо ҳзирча бизни ер боқади. Тупроққа тупроқдек хор бўлиб, меҳр қўйиб ишласанг, албатта ер сени осмондек юксалтиради...

Раис билан хўшлашар эканмиз, Эргаш Жумаевдек оқсоқоллари бор юртимиздан фахримиз тошди, қумқўрғонликларга ҳавасимиз келди. Ҳа, озод юртимизнинг ана шундай алплари, метин қоялари бор...

Бахтиёр ОЛЛОМУРОД,
Сурхондарё вилояти

ЎЗБЕКИСТОН-ОНАЖОНИМ, ҲУР ДИЁР

Истиқлол нурлари бош узра машъал,
Қадаминг қутлуғдир, олға бос, жадал,
Ҳар оиланг етук, бўлсин мукаммал,
Ўзбекистон — Онажоним, ҳур диёр.

Иқболингдан ёруғ хаёллар сурдим,
Юзимни мен қайта мозийга бурдим,
Эртанги кунингда буюклик кўрдим,
Ўзбекистон — жонажоним, ҳур диёр.

Ўғлонларинг танти, ўктамдир бари,
Қизларинг ҳуснда тенги йўқ пари,
Азалдан Оллоҳнинг тушган назари,
Ўзбекистон — ер-осмоним, ҳур диёр.

Жаҳон олди асли сендан сабоқни,
Улғайтирдинг Тўмарису Широқни,
Япроқни отар ерга эксанг таёқни,
Ўзбекистон — боғ-бўстоним, ҳур диёр.

Дўстлар билан ҳамоҳангсан сен бирга,
Қирраларинг кўпдир, ўхшар сеҳрга,
Маскандирсан мурувватга, меҳрга,
Ўзбекистон — шеър-достоним, ҳур диёр.

Гардларинг ҳам тўтиёдир, жон Ватан,
Фидодирман сенинг учун дафъатан,
Ўзингдирсан мен-чун виждон, номус, шаън
Ўзбекистон — бор жаҳоним, ҳур диёр.

ЎРГИЛАЙИН, ОНА ЮРТ!

Юксакларга қадалгандир кўз қирим,
Сенинг билан боғлиқ ахир ўй, сирим,
Тақдирингга туташ эрур тақдирим,
Жамолингдан ўргилайин, Она юрт!

Куюк бўлсанг мен ҳам ночор, куюкман,
Суюк бўлсанг мен ҳам азиз, суюкман,
Буюк бўлсанг бўй-басти тик, буюкман,
Камолингдан ўргилайин, Она юрт!

Кўҳна тарих шонинг эди бир тараф,
Бойликларинг, конинг эди бир тараф,
Узилмаган жонинг эди бир тараф,
Иқболингдан ўргилайин, Она юрт!

Соғинаман сендан узоқ кетган он,
Талвасага тушган каби ширин жон,
Юрак-бағрим ҳижронингда бўлур қон,
Висолингдан ўргилайин, Она юрт!

Кўз олдимда юксалади бўйларинг,
Қон-қонларга сингиб борар тўйларинг,
Ёрваслидай сирли эрур ўйларинг,
Хаёлингдан ўргилайин, Она юрт!
Иқболингдан ўргилайин, Она юрт!

Улуғ айём илҳоми

КЎЗ ОЛДИМДА

***

Ботган эдим ўйловга ғамга,
Тўла эди кўзларим намга.
Ногаҳонда кулба-хонамга,
Кириб келдинг, кутмаган эдим.

Кетган эди дил уйи нураб,
Ваҳималар олганди ўраб.
Сен ҳовлиқиб ҳолимни сўраб,
Кириб келдинг, кутмаган эдим.

Дўстлар меҳри эртароқ сўлди,
Жигар-бағрим қонларга тўлди.
Деб «соғ-омон юрсангиз бўлди»,
Кириб келдинг, кутмаган эдим.

Шубҳам энди бори ўзлигим,
Таскин бериб ширин сўзлигим.
Маъюс кулиб шаҳло кўзлигим,
Кириб келдинг, кутмаган эдим.

Эй, муҳаббат борингга шукур,
Соғинтирган зорингга шукур.
Дардга малҳам, корингга шукур,
Кириб келдинг, кутмаган эдим.

***

Сени билгандайман юз йилдан буён,
Назокат, карашма, чеҳранг ҳам таниш.
Кўзингда орзулар акс этмиш аён,
Керакмикин сени синаш, ўрганиш.
Ошносан беадад ғазалга, куйга,
Дилингда йўқ зарра ғуборинг, гардинг.
Ногаҳон ботурсан хаёлга, ўйга,
Менга ҳамроз эрур армонинг, дардинг.
Сўзни сотмагайсан арзон-гаровга,
Сийқа ҳиссиётни олмагайсан тан.
Дош бериб келгансан ҳар хил синовга,
Муқаддас саналгай сенинг учун шаън.
Интилиб яшамоқ ҳамиша шараф,
Юксак чўққиларга қадалган кўзинг.
Товланиш бегона ҳавога қараб,
Ҳар жойда бор қатъий ўз айтар сўзинг.
Мен энди яшайман сени соғиниб,
Кўзларим термулиб йўлингга зордир.
Дунёга сиғмасман вужудим ёниб,
Сенсиз ўтган умрим энди бекордир.

Исмоил ТЎХТАМИШЕВ

Бу ажиб дунё

ЖОН КЕННЕДИНИНГ ЖОНИ ҚАЕРДА?

Инсоннинг жони кўчиб ўтади, деган ақидани ким тасдиқлай олади, дейсиз. Жаҳоннинг таниқли олимлари, машҳур тарихчи-ю, руҳшунослари ва мушоҳидакорлари ҳам бу ҳақда ҳар хил фаразларга ишонишмасди.

Гап шундаки, Янги Гвинейидаги жангалзорда олимлар бурукос қабиласининг сўнгги вакилини учратганлар. Жангалзордаги одам-ёввойилар «келгиндилар»ни ўраб олиб, кўп нарсаларни сўраб олишга қизиққанлар. Австралиялик олим Бернард Хокке уларга Америка Қўшма Штатларини эслатганида жангалзор жангариларидан бири уни ҳаяжон билан тинглаб, қалби тўлқинланиб гап бошлаган. У ўтмиш ҳаётини Америкада яшаб ўтказганини, уни Жон Кеннеди деб чақиришганларини гапириб берган.

Арванду исмли бу жангари йигит умрида бир соат ҳам жангалзорни тарк этмаган. Унинг қўлига бирорта газета ё журнал келиб тушмаган экан, умрида бир сатр нарса ўқимаган. Радио ва телевизор тўғрисида ҳам ҳеч қандай тасаввурга эга эмас. Қизиғи шундаки, Арванду Кеннедининг болалигини, Оқ уйнинг шаклу шамойилларини - ҳаммасини аниқ-равшан чизиб кўрсатиб, гапириб берган.

Арвану 1963 йил 22 ноябр кундузи соат 2 да дунёга келган. Худди шу соату шу минутда Жон Кеннеди вафот қилган.

Жон бир тандан иккинчи бир танга кўчиб ўтдими? Ўйлангу топинг...

Оммавий ахборот воситалари хабаридан

ЮКСАЛМОҚДА БЎЙЛАРИНГ

Болалар соғлиги юрт бойлиги

ЯХШИ ДЎХТИРГАЯМ ИШИНГ ТУШМАСИН!

Инсон учун хоҳ у кекса бўлсин, хоҳи ёш, соғлиқдан ортиқ бойлик йўқ. Шу бойликни муҳофаза қилиш масъулияти шифокор деган номни оқлаб келаётган инсонларга юклатилган. Аммо, фалокат оёқ остида дейдилар. Ўйнаб турган гўдагингиз ногоҳ йиқилиб... жароҳат олди. Бу ҳолни кўриб ўзингизни қўярга жой тополмайсиз. Дунё кўз олдингизда қоронғулашади. Нажот излаб ҳар томонга чопасиз. Шунда сизга биринчи бўлиб оқ халатли халоскорингиз ёрдам беради. Жигаргўшангизнинг дардига малҳам бўлади. Уни яна қувноқ болаликка, сизни хотиржамликка қайтаради.

Шунда сиз халоскорингизга миннатдорчилик кўзлари билан қарайсиз, у бўлса, «Хизмат вазифамизни бажардик, халос» дейди жилмайиб.

Ҳа, бундай фидойи, жонкуяр шифокорларни юртимизнинг ҳамма бурчакларида учратиш мумкин.

Тошкент шаҳрининг Юнусобод туманида жойлашган 26-болалар поликлиникасида хизмат қилувчи Маҳмуд ака Абзаловни болажонлар севиб «Яхши дўхтир» дейишади.

- Маҳмуд ака! Кичкинтойлар дилига йўл топиш, айниқса бемор болалар билан тиллашиб ишлаш сизга қийинчилик туғдирмайдими? Умуман тиббиётга кириб келишингиз тасодифмиё...

- Бошқа соҳаларни билмадиму, тиббиёт соҳасига тасодиф билан кириш мумкинмас. Ёмон ишчи, ёмон шоир бўлиш мумкиндир, лекин ёмон шифокор бўлишдан худо асрасин. Ундай табибни кечириб бўлмайди.

Мен ёшлигимдан дўхтир бўлишни орзу қилардим. Кичкиналик пайтимда ўртоқларим билан бирор нима ўйнасак, мен албатта «Доктор Айболит» бўлардим. Далада ўсадиган тиканаклар эса игна вазифасини бажарарди. Бир болага тиканакли игнадан укол қилиб, калтак еганим ҳалиям эсимда. Дўхтир бўлиш дарди мени ҳеч қачон тарк этмади. Шу дард мени ТошМИга етаклади. Мана 22 йилдирки, болалар юз-жағ жарроҳи вазифасида ишлаб келаман. Кичкинтойларни жуда севаман. Улар билан тиллашиш учун эса менимча икки оғиз ширин сўз кифоя.

- Кўп йиллик тажрибангиз даврида болалар билан боғлиқ муаммоларга ҳам дуч келганмисиз?

- Атрофимизда бир нечта боғчалар бор. Баъзида шу боғчаларда мураббия опаларининг бепарволиги натижасида жароҳат олган болаларни олиб келишади. Тарбиячиларнинг лоқайдлиги оқибатида болалар бир озорланса, ота-оналарининг шифокорга вақтни ўтказиб мурожаат қилишидан улар яна бир қийналишади. Касаллик зўриқмай, бизга келишса, бола шунчалик азият чекмайди.

Бу яқин ҳудудда истиқомат қиладиган кичкинтойлар куюнчак табиб Маҳмуд акани суюб «Яхши дўхтир» дейишади. Ниятимиз илоҳо, ўша «яхши дўхтир»ларга ҳам жажжиларимизнинг иши тушмасин!

Арофат ОРТИҚОВА

Суратда: шифокор М.Абзалов беморни даволаш пайтида.

Суҳбат-мулоқот

МУСТАҚИЛЛИК ВА ҲУҚУҚИЙ ТАРҒИБОТ

Барчамизга маълумки, ҳуқуқий онг ва маданиятни, тафаккурни шакллантирмай туриб тараққиётга эришишни тасаввур қилиш мушкул.

Тошкент шаҳар Юнусобод тумани шу мақсад йўлида маҳаллалар - ўзини-ўзи бошқариш органлари ва бошқа жамоат ташкилотларида суд, прокуратура, ички ишлар ходимлари ва ҳуқуқшунос олимлар билан турли учрашувлар, суҳбат-мулоқотлар ўтказиб туришни яхши анъанага айлантиришган.

Яқинда тумандаги «Иттифоқ» маҳалласи гузарида ана шундай ибратли тадбирлардан бири бўлиб ўтди. Уни туман ҳокимининг ўринбосари Вафо Латипов бошқарди. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги юридик институти қошида ташкил этилган Ҳуқуқий маърифат тарғиботи маркази раҳбари У.Бозоров, фалсафа фанлари доктори, профессор З.Ғофуров, ҳуқуқшунослик фанлари номзоди, доцент З.Иноғомжонова ва Марказ етакчи ходими М.Бобожоновалар «Мустақиллик ва ҳуқуқий тарғибот», «Мустақиллик ва жамиятнинг маданий-маърифий тараққиёти», «Истиқлол ва хотин-қизларнинг ҳуқуқини ҳимоя қилиш» ва бошқа мавзуларда маъруза қилдилар ва тадбир иштирокчилари томонидан берилган саволларга атрофлича жавоб қайтардилар.

Учрашувда қатнашганлар суҳбат-мулоқот барчада яхши таассурот уйғотгани ва бундай тадбирлар тез-тез ўтказилиб туриши ўзининг ижобий самарасини бериши муқаррар эканлигини таъкидладилар.

Азамат СУЮНОВ

Кулгихона

ТАНДАН АЖРАЛГАН ЖОН

Мактабда дарс бораяпти.

- Ким айтади, жонни тандан ажратиб бўладими? - сўради муаллим.

- Бўлади, домлажон! - деди суварак лақабли талаба.

- Қандай?

- Кеча оқшом уйингизнинг ёнидан ўтиб кетаётган эдим. Гапларингизни аранг эшитиб қолдим... «Жоним, тезгина кийингину мени ҳоли қўй» дедингиз...

БОЛА-ЧАҚА ҚАЙҒУСИ

Учиб кетаётган самолётнинг мотори бирдан бузилиб қолди. Самолётдагилар уч киши эди. Парашют эса икки дона, холос. Бирови дарров нолишга тушди:

- Менинг бола-чақаларим кўп, уларни боқишим керак...

Биринчи бўлиб унга рухсат беришди. У ўзини ташқарига отди. Иккинчи учувчи учинчисига деди:

- Мана буниси сенга!

- Ўзингга-чи!

- Буниси менга.

- Унда ҳамроҳимиз қандай сакради? - таажжубланди.

- Унга озиқ-овқат солинган халтани бериб юборган эдим. Қўявер, бола-чақасига яраб қолар.

Улуғ БЕК

Янги китоб олдилар, Адажоним мактабга...

Кейинги сонда

Мўмиёланган қўл ёки қалбаки ҳужжат учун нотариусга берилган жазо

НОПОКЛИКДАН ЖАБР ЧЕКАЯПМАН

БАЙРАМ РУҲИ МУЖАССАМ

Журналнинг 8 - сони босмадан чиқди

Газета ва журналларнинг ҳар бир янги сонининг чоп этилиши унинг ижодкорлари учун катта байрам ҳисобланади. Ана шундай журналлардан бири «Ҳаёт ва қонун»нинг навбатдаги 8-сони кеча қўлимизга келиб тегди.

Мустақиллигимизнинг саккиз йиллик тўйи арафасида азиз ўқувчиларимизга ҳавола этилаётган журналнинг бу сонидаги ўқиладиган материаллар ўзининг ранг-баранглиги билан бошқа сонларидан фарқ қилади. Унда берилган дастлабки «Ў,юртим байроғи» номли мақола мустақилликни қўлга киритган республикамизнинг улкан бинолари пештоқида ҳилпираб турувчи байроғига бағишланган. Мақола Президентимиз И.Каримовнинг: «Мақсад дегани - халқни, миллатни бирлаштирувчи, йўлга бошловчи бамисоли бир байроқ. Бу байроқ бутун Ўзбекистон халқининг руҳини, ғурур-ифтихорини, керак бўлса қудратини, орзу-интилишларини мужассамлаштирадиган улуғ кучдир» деган сўзлари билан бошланиб, давлат суверенитетини кўргазмали, мусиқали, матнли, тантанали ва бошқа усулларда ифодалайдиган ҳамда суверенитет жараёнларининг расмийлигини таъминлайдиган махсус белгилардан бири - миллий давлат байроғи экани таъкидланади.

Журналнинг навбатдаги сонида босилган бир қатор ижтимоий-ҳуқуқий материаллар фақат ҳуқуқшуносларда эмас, кенг ўқувчилар оммасида катта қизиқиш уйғотади десак, муболаға бўлмайди. Бундай материалларга Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакилининг масъул ходими Муҳаммадали Тоштемировнинг «Омбудсман - адолат тимсоли», Адлия вазирлиги Ҳуқуқий ахборот маркази бошлиғи Рустам Отабековнинг «Интернет» ни ҳуқуқий бошқариш», юридик фанлари номзоди Т.Мирзаевнинг «Экологиява прокурорлик назорати», ТДЮИ фуқаролик ҳуқуқи кафедраси доценти Омон Оқюловнинг «Қонунларда залвор бўлсин», юридик институтининг толиби, Республика Президенти стипендияси номзоди Музаффар Дўстқораевнинг «Гумондор эмас, гумон қилинувчи» номли мақолаларни келтириш мумкин. Ушбу мақолаларнинг ҳар бирида ўзига хос масалалар атрофлича шарҳланади. Буларни ўқиган кишилар шу соҳалар бўйича ечимини тополмаётган муаммоларга албатта, жавоб топадилар, деб ўйлаймиз.

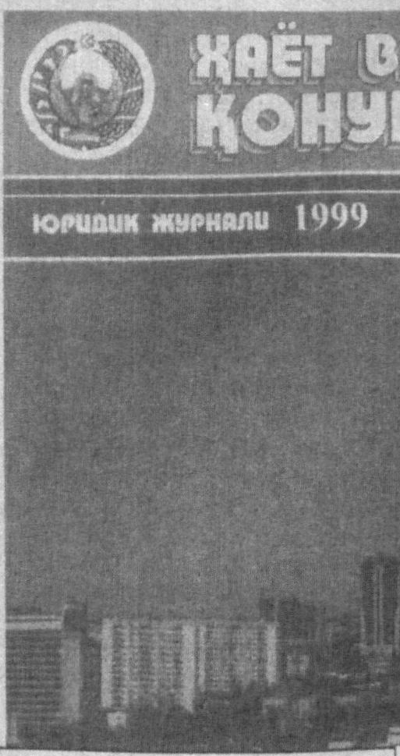

Журнал саҳифаларини варақлар экансиз, сиз ундан оила ҳамда кишилар орасида муқаддас бир туйғу ҳисобланган самимийлик, ҳурмат ва эҳтиром соҳиби бўлиш, ўтмиш тарихимизни, тарихий обидаларни эъзозлаб сақлаш ҳақида берилган - Чори ҳожи Шоймуродовнинг «Шукронаси борнинг давлати бор», Аҳмаджон Чориевнинг «Тарихимиз - бойлигимиз», Шокиржон Сафаровнинг «Қария ва ногиронларга эътибор», Назиржон Раҳмоновнинг «Умрнинг охири ҳисоб», Исмоил Саифназаровнинг «Маънавиятнинг ажралмас бўлаги» ва «Мардлар кечиримли бўлади» сарлавҳали мақолаларни қизиқиб ўқишингиз мумкин.

Бундан ташқари бу сонда ўқувчиларга бадиий завқ бағишловчи ҳикоя, лавҳа ва қатралар бор. Ҳурматли муштарийларимиз дам олаётган пайтларида Аҳмад Отабой таржимасида берилган Ги де Мопассаннинг «Мурданинг қўли» ҳикоясини, журналист Бахтиёр Олломуродовнинг «Тоғли манзаралар» бадиасини, «Рақамлар, рақамлар», «Буюклар ҳаётидан» рукнида берилган ажойибу ғаройиб воқеаларни, «Донолар бисотидан»берилган ҳикматларни ўқиб, ҳордиқ чиқарадилар. Журнал мустақил республикамизнинг қайноқ ҳаётига оид қатор суратлар билан безатилган.

З. ДЎСТМАТОВ

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин!

ҒУЛОМ БОБОЁРОВ

Жиззах вилояти суди раисининг ўринбосари Ғулом Бобоёров 66 ёшида вафот этди.

Ғ.Бобоёров 1933 йилда Тошкент вилояти Оққўрғон туманида туғилди. 1956 йилда ТошДУнинг ҳуқуқшунослик факультетини тугатди. Меҳнат фаолиятини 1956 йилдан Сирдарё туманидаги 5-сонли мактабда ўқитувчиликдан бошлади. 1960 йилда прокуратура даргоҳига қадам қўйди. Дастлаб Янгиер шаҳар прокуратурасида сўнг Жиззах туман прокуратурасида терговчи лавозимида 10 йил ишлади. 1970 йилда Жиззах туман суди раислигига сайланди. 5 йилдан сўнг 1976-80 йилларда Зомин туман судига раис бўлди. 1980 йилда Ғаллаорол тумани прокурор лавозимига тайинланди. 1985 йилда шу туман судига раисликни қабул қилиб олди. 1986 йилдан вилоят адлия бўлими бошлиғи, 1988 йилда вилоят суди аъзоси, 1990 йилдан то умрининг охиригача Жиззах вилоят суди раисининг ўринбосари лавозимида ишлаб келди.

Ғулом ака адолатли, билимли, қатъиятли, адолатга фидойи инсон эди. Унинг ҳамкасблари, шогирдлари, дўстлари ўртасида ҳурмати баланд, эл орасида обрўси катта эди.

Ғ.Бобоёровнинг хотирасини абадий сақлаб қоламиз, оила аъзолари ва яқинларига таъзия билдирамиз, дорулбақода руҳлари шод, ётган жойлари юмшоқ бўлишини тилаб қоламиз.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги жамоаси, бир гуруҳ дўстлари ва ҳамкасблари

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ

Бош муҳаррир Файзулла ҚИЛИЧЕВ

ЖАМОАТЧИЛИК КЕНГАШИ
Ғайбулло РАҲИМОВ
Парахат АЙТНИЁЗОВ
Бурхон БЕКМИРЗАЕВ
Шавкатжон МАВЛОНОВ
Неъмат АМИНОВ
Абдил ТЎХТАШЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ
Сирожиддин РАУПОВ (Бош муҳаррир ўринбосари)
Тўхтамурод ҲАСАНБОЕВ (масъул котиб)
Зайниддин ИСЛОМОВ
Ҳамза ЗОКИРОВ
Миршоҳид МИРҲАМИДОВ
Нормейли НОРПЎЛАТОВ

Индекс: 646882
«ИНСОН ВА ҚОНУН» газетаси таҳририятида саҳифаланди. А-2 бичимда, 2 босма табоқ ҳажмида, офсет усули билан «ШАРҚ» нашриёт матбаа концерни босмахонасида босилди. Корхона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси 41-уй. Буюртма Г-0668. Тиражи-10.000. **Босишга топшириш вақти 21.00 Босишга топширилди 20.00**

Навбатчи: С.ҚИЛИЧЕВА
Компьютерда оригинал макет тайёрловчи: У.ДЎСМАТОВ
Терувчи: М. ДЎСТОВА

МАНЗИЛИМИЗ:
700047 Тошкент шаҳри, Сайилгоҳ кўчаси-5.
Телефон, факс: 133-24-41
«Инсон ва қонун» газетаси 1998 йил 2 июлда Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00141- сон билан рўйхатдан ўтган.